

České vydání

Právní předpisy

Ročník 65

23. srpna 2022

Obsah

II Nelegislativní akty

NAŘÍZENÍ

- ★ **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1416 ze dne 16. srpna 2022 o zápisu názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení („Finocchio di Isola Capo Rizzuto“ (CHZO))** 1
- ★ **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1417 ze dne 22. srpna 2022 o povolení přípravku *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 jako doplňkové látky pro všechny druhy a kategorie drůbeže kromě nosnic a výkrmu kuřat a pro okrasné ptactvo a o změně prováděcího nařízení (EU) 2017/2275 (držitel povolení: Centro Sperimentale del Latte S.r.l.)** ⁽¹⁾ 3
- ★ **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1418 ze dne 22. srpna 2022, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2015/1375, pokud jde o kontroly trichinel v souvislosti s porcováním jatečně upravených těl a alternativní analytické metody** ⁽¹⁾ 7
- ★ **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1419 ze dne 22. srpna 2022 o povolení esenciálního oleje z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat** ⁽¹⁾ 12
- ★ **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1420 ze dne 22. srpna 2022 o povolení L-glutamové kyseliny a glutamanu sodného z *Corynebacterium glutamicum* NITE BP-01681 jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat** ⁽¹⁾ 17
- ★ **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1421 ze dne 22. srpna 2022 o povolení lisovaného pomerančového esenciálního oleje, destilovaného pomerančového esenciálního oleje a frakcionovaných pomerančových olejů z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat** ⁽¹⁾ 27

⁽¹⁾ Text s významem pro EHP.

AKTY PŘIJATÉ INSTITUCEMI ZŘÍZENÝMI MEZINÁRODNÍ DOHODOU

- ★ **Doporučení Rady přidružení EU-Gruzie č. 1/2022 ze dne 16. srpna 2022 k programu přidružení EU-Gruzie na období 2021-2027 [2022/1422]** 40

II

(Nelegislativní akty)

NAŘÍZENÍ

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/1416

ze dne 16. srpna 2022

o zápisu názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení („Finocchio di Isola Capo Rizzuto“ (CHZO))

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin ⁽¹⁾, a zejména na čl. 52 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Žádost o zápis názvu „Finocchio di Isola Capo Rizzuto“ předložená Itálií byla v souladu s čl. 50 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) č. 1151/2012 zveřejněna v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽²⁾.
- (2) Protože Komisi nebyla oznámena žádná námitka podle článku 51 nařízení (EU) č. 1151/2012, musí být název „Finocchio di Isola Capo Rizzuto“ zapsán do rejstříku,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Název „Finocchio di Isola Capo Rizzuto“ (CHZO) se zapisuje do rejstříku.

Název uvedený v prvním pododstavci označuje produkt třídy 1.6 Ovoce, zelenina a obiloviny v nezměněném stavu nebo zpracované podle přílohy XI prováděcího nařízení Komise (EU) č. 668/2014 ⁽³⁾.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 343, 14.12.2012, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 179, 2.5.2022, s. 19.

⁽³⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 668/2014 ze dne 13. června 2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. L 179, 19.6.2014, s. 36).

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 16. srpna 2022.

Za Komisi,
jménem předsedkyně,
Janusz WOJCIECHOWSKI
člen Komise

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/1417**ze dne 22. srpna 2022****o povolení přípravku *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 jako doplňkové látky pro všechny druhy a kategorie drůbeže kromě nosnic a výkrmu kuřat a pro okrasné ptactvo a o změně prováděcího nařízení (EU) 2017/2275 (držitel povolení: Centro Sperimentale del Latte S.r.l.)****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat ⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 1831/2003 stanoví povolení doplňkových látek používaných ve výživě zvířat a důvody a postupy, na jejichž základě se povolení uděluje.
- (2) Přípravek *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 byl povolen na dobu 10 let jako doplňková látka pro nosnice prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/38 ⁽²⁾, pro výkrm kuřat prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/2275 ⁽³⁾ a pro kočky a psy prováděcím nařízením Komise (EU) 2018/1558 ⁽⁴⁾.
- (3) V souladu s čl. 7 odst. 1 nařízení (ES) č. 1831/2003 byla podána žádost o povolení nových užití přípravku *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529. Tato žádost byla podána spolu s údaji a dokumenty požadovanými podle čl. 7 odst. 3 nařízení (ES) č. 1831/2003.
- (4) Žádost se týká povolení přípravku *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 jako doplňkové látky v krmivech a ve vodě k napájení pro všechny druhy a kategorie drůbeže a pro okrasné ptactvo se zařazením do kategorie „zootechnické doplňkové látky“.
- (5) Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) ve svém stanovisku ze dne 26. ledna 2022 ⁽⁵⁾ dospěl k závěru, že za navržených podmínek užití nemá přípravek *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 nepříznivý účinek na zdraví zvířat, bezpečnost spotřebitele nebo na životní prostředí. Dospěl rovněž k závěru, že tento přípravek je látka dráždivá oči/kůži a látka senzibilizující kůži/dýchací cesty. Komise se proto domnívá, že by měla být přijata vhodná ochranná opatření, aby se zabránilo nepříznivým účinkům na lidské zdraví, zejména pokud jde o uživatele uvedené doplňkové látky. Úřad rovněž dospěl k závěru, že přípravek může být účinný jako zootechnická doplňková látka v krmivech. Úřad nepovažuje zvláštní požadavky na monitorování po uvedení na trh za nutné. Úřad také ověřil zprávu o metodách analýzy doplňkové látky přidané do krmiv předloženou referenční laboratoří, zřízenou nařízením (ES) č. 1831/2003.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 29.

⁽²⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/38 ze dne 13. ledna 2015 o povolení přípravku *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 jako doplňkové látky pro nosnice a o změně nařízení (ES) č. 1520/2007 (držitel povolení Centro Sperimentale del Latte) (Úř. věst. L 8, 14.1.2015, s. 4).

⁽³⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/2275 ze dne 8. prosince 2017 o povolení nového užití přípravku *Lactobacillus acidophilus* (CECT 4529) jako doplňkové látky pro výkrm kuřat (držitel povolení Centro Sperimentale del Latte) (Úř. věst. L 326, 9.12.2017, s. 47).

⁽⁴⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1558 ze dne 17. října 2018 o povolení nového užití přípravku *Lactobacillus acidophilus* (CECT 4529) jako doplňkové látky pro kočky a psy (držitel povolení Centro Sperimentale del Latte) (Úř. věst. L 261, 18.10.2018, s. 13).

⁽⁵⁾ EFSA Journal 2022;20(3):7150.

- (6) Z důvodu jasnosti, zejména pokud jde o ustanovení o označování, by proto prováděcí nařízení (EU) 2017/2275 mělo být odpovídajícím způsobem změněno.
- (7) Posouzení přípravku *Lactobacillus acidophilus* CECT 4529 prokazuje, že podmínky pro povolení stanovené v článku 5 nařízení (ES) č. 1831/2003 jsou splněny. Používání uvedeného přípravku by proto mělo být povoleno podle přílohy tohoto nařízení.
- (8) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Přípravek uvedený v příloze I, náležející do kategorie doplňkových látek „zootechnické doplňkové látky“ a funkční skupiny „stabilizátory střevní flóry“, se povoluje jako doplňková látka ve výživě zvířat podle podmínek stanovených v uvedené příloze.

Článek 2

Příloha prováděcího nařízení (EU) 2017/2275 se nahrazuje přílohou II tohoto nařízení.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 22. srpna 2022.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA I

Identifikační číslo doplňkové látky	Jméno držitele povolení	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Minimální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
						CFU/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %		CFU/l vody k napájení			

Kategorie: zootechnické doplňkové látky.**Funkční skupina: stabilizátory střevní flóry**

4b1715	Centro Sperimentale del Latte S.r.l.	<i>Lactobacillus acidophilus</i> CECT 4529	<p>Složení doplňkové látky</p> <p>Přípravek <i>Lactobacillus acidophilus</i> CECT 4529 s obsahem nejméně 5×10^{10} CFU/g</p> <p>Pevná forma</p>	Všechny druhy a kategorie drůbeže kromě nosnic a výkrmu kuřat	–	1×10^9	–	5×10^8	–	<p>1. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření.</p> <p>2. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z jejich použití. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany očí, pokožky a dýchacích cest.</p>	12.9.2032
			<p>Charakteristika účinné látky:</p> <p>Životoschopné buňky <i>Lactobacillus acidophilus</i> CECT 4529</p>	Okrasné ptactvo							
			<p>Analytická metoda ⁽¹⁾</p> <p>Stanovení počtu mikroorganismů:</p> <p>— metoda kultivace na agaru MRS (EN 15787)</p> <p>Identifikace:</p> <p>— Gelová elektroforéza s pulzním polem (PFGE) nebo metody sekvenování DNA</p>								

⁽¹⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

PŘÍLOHA II

„PŘÍLOHA

Identifikační číslo doplňkové látky	Jméno držitele povolení	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Minimální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
						CFU/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %		CFU/l vody k napájení			
4b1715	Centro Sperimentale del Latte	<i>Lactobacillus acidophilus</i> CECT 4529	Složení doplňkové látky Přípravek <i>Lactobacillus acidophilus</i> CECT 4529 s obsahem nejméně 5×10^{10} CFU/g Pevná forma	Výkrm kuřat	–	1×10^9	–	–	–	1. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stability při tepelném ošetření. 2. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z jejich použití. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany očí, pokožky a dýchacích cest.	29.12.2027
			Charakteristika účinné látky: Životaschopné buňky <i>Lactobacillus acidophilus</i> CECT 4529	Výkrm kuřat	–	–	–	5×10^8	–		12.9.2032
			Analytická metoda ⁽¹⁾ Stanovení počtu mikroorganismů: — metoda kultivace na agaru MRS (EN 15787) Identifikace: — Gelová elektroforéza s pulzním polem (PFGE) nebo metody sekvenování DNA								

⁽¹⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/1418**ze dne 22. srpna 2022,****kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2015/1375, pokud jde o kontroly trichinel v souvislosti s porcováním jatečně upravených těl a alternativní analytické metody****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách) ⁽¹⁾, a zejména na čl. 18 odst. 8 písm. a) uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2017/625 stanoví pravidla pro provádění úředních kontrol a pro opatření přijímaná příslušnými orgány v souvislosti s výrobou produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě.
- (2) Trichinely jsou parazit, který se může nacházet v masě vnímavých druhů, např. prasat, a požití takto napadeného masa způsobuje u lidí onemocnění vyvolané původcem v potravinách. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1375 ⁽²⁾ stanoví zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v masě, včetně laboratorního vyšetření vzorků masa domácích prasat.
- (3) Podle prováděcího nařízení (EU) 2015/1375 lze do doby, než jsou známy výsledky testování na přítomnost trichinel, jatečně upravená těla domácích prasat za určitých podmínek rozdělit na více než šest dílů. Jednou z podmínek je, že pro výrobu určitých produktů je nezbytné porcování za tepla.
- (4) Ukázalo se, že pro omezení výroby určitých produktů neexistuje žádný vědecký základ. Žádné takové omezení týkající se porcování za tepla navíc není stanoveno v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ⁽³⁾ (hygiena produktů živočišného původu). Uvedené omezení by proto mělo být z prováděcího nařízení (EU) 2015/1375 odstraněno.
- (5) Prováděcí nařízení (EU) 2015/1375 bylo pozměněno prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/1478 ⁽⁴⁾, které v kapitole I přílohy I nahradilo podrobnou referenční metodu detekce pro vyšetření vzorků na přítomnost trichinel odkazem na normu ISO 18743:2015. Kapitola II přílohy I prováděcího nařízení (EU) 2015/1375 stanoví ekvivalentní alternativní metody obsahující křížové odkazy na konkrétní aspekty dřívějších referenčních metod. Tyto křížové odkazy by proto měly být aktualizovány a nahrazeny odkazy na normu ISO 18743:2015.
- (6) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 95, 7.4.2017, s. 1.

⁽²⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1375 ze dne 10. srpna 2015, kterým se stanoví zvláštní předpisy pro úřední kontroly trichinel v masě (Úř. věst. L 212, 11.8.2015, s. 7).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu (Úř. věst. L 139, 30.4.2004, s. 55).

⁽⁴⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1478 ze dne 14. října 2020, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2015/1375, pokud jde o odběr vzorků, referenční metodu zjišťování a podmínky dovozu v souvislosti s kontrolami trichinel (Úř. věst. L 338, 15.10.2020, s. 7).

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Prováděcí nařízení (EU) 2015/1375 se mění takto:

1) v čl. 3 odst. 5 písm. b) se bod ii) nahrazuje tímto:

„ii) porcování nebo vykostování před dosažením teploty uvedené v bodě 2 písm. b) kapitoly V oddílu I přílohy III nařízení (ES) č. 853/2004 je prováděno v souladu s bodem 4 kapitoly V oddílu I přílohy III uvedeného nařízení;“

2) v příloze I se kapitola II mění takto:

a) v části A bodě 1:

i) písmeno k) se nahrazuje tímto:

„k) teploměr měřící s přesností na 0,5 °C v rozmezí 20 až 70 °C;“

ii) písmeno o) se nahrazuje tímto:

„o) Petriho misky o průměru přibližně 90 mm, s mřížkou rozdělenou na čtverce o velikosti přibližně 1 cm, nebo rovnocenné vybavení pro počítání larev podle bodu 6.14 normy ISO 18743:2015;“

iii) písmeno q) se nahrazuje tímto:

„q) pepsin o koncentraci:

— jedná-li se o práškový nebo granulovaný pepsin: 1:10 000 NF (US National Formulary) odpovídající 1:12 500 BP (British Pharmacopoeia) a 2 000 FIP (Fédération Internationale de Pharmacie), nebo

— jedná-li se o tekutý pepsin: stabilizovaný tekutý pepsin obsahující minimálně 660 jednotek Evropského lékopisu/ml.

Jiné aktivity pepsinu lze použít za předpokladu, že konečná aktivita v trávicí tekutině odpovídá aktivitě 10 g 1:10 000 NF, jak je stanoveno v bodě 5.3 normy ISO 18743:2015;“

iv) písmeno s) se nahrazuje tímto:

„s) kalibrovaná váha pro vážení vzorků a/nebo pepsinu (přesnost $\pm 0,1$ g).“;

b) v části A se bod 2 nahrazuje tímto:

„2. Odběr vzorků a množství k trávení

Jak je stanoveno v bodě 4.2 normy ISO 18743:2015 (další podrobnosti viz také přílohy A a B uvedené normy).“;

c) v části A bodě 3 se oddíly III a IV nahrazují tímto:

„III. Získání larev sedimentací

— K natrávené tekutině se přidá led (300 až 400 g ledu ve formě vloček, šupin nebo drti) tak, aby se získal objem asi 2 litry. Trávicí tekutina se pak míchá tak dlouho, dokud led neroztaje. V případě menších skupin (viz oddíl II písm. b) je třeba množství ledu příslušně snížit,

— vychlazená natrávená tekutina se přelije do dvoulitrové dělicí nálevky opatřené vibrátorem uchyceným ve vnější sorce,

— směs se ponechá 30 minut sedimentovat, přičemž se na dělicí nálevku působí přerušovaně vibrátorem, tj. jedna minuta vibrační následovaná jednou minutou klidu,

— po 30 minutách se rychle odpustí 60 ml vzorku sedimentu do odměrného válce o objemu 100 ml (po použití se nálevka vypláchne detergentem),

- tento 60 ml vzorek se ponechá nejméně 10 minut odstát. Po této době se odsaje tekutina nad sedimentem a ponechá objem asi 15 ml, který se vyšetří na přítomnost larev,
- pro odsátí lze použít injekční stříkačku na jedno použití opatřenou plastovou trubičkou. Trubička musí mít takovou délku, aby když se příruba injekční stříkačky opře o okraj válce, zůstalo v odměrném válci 15 ml tekutiny,
- zbývajících 15 ml se nalije do Petriho misky nebo rovnocenného vybavení pro počítání larev a vyšetří se trichinoskopem nebo stereomikroskopem,
- odměrný válec se vymyje 5 až 10 ml vodovodní vody a prací voda se přidá ke vzorku,
- natrávené výluhy je třeba vyšetřit okamžitě, jakmile jsou k dispozici. Vyšetření nesmí být za žádných okolností odloženo na následující den.

Jsou-li natrávené výluhy kalné, je třeba je vyčistit takto:

- konečný vzorek 60 ml se nalije do odměrného válce a ponechá se 10 minut odstát. Pak se odsaje 45 ml tekutiny nad sedimentem a zbývajících 15 ml doplní na 45 ml vodovodní vodou,
- po dalším desetiminutovém stání se odsaje 30 ml tekutiny nad sedimentem a zbývajících 15 ml se nalije do Petriho misky nebo rovnocenného vybavení pro počítání larev a vyšetří se trichinoskopem nebo stereomikroskopem,
- odměrný válec se vymyje 10 ml vodovodní vody a tato prací voda se přidá k vzorku v Petriho misce nebo rovnocenném vybavení pro počítání larev a vyšetří se trichinoskopem nebo stereomikroskopem.

IV. Pozitivní nebo nejisté výsledky

Pokud vyšetření hromadného vzorku vykáže pozitivní nebo nejistý výsledek, odebere se z každého prasete další dvacetigramový vzorek, jak je stanoveno v bodě 4.2 normy ISO 18743:2015 (další podrobnosti viz také přílohy A a B uvedené normy). Tyto dvacetigramové vzorky z pěti prasat se spojí a vyšetří způsobem uvedeným v této kapitole. Tímto způsobem se vyšetří vzorky z dvaceti skupin po pěti prasatech. Jestliže se u skupiny pěti prasat zjistí přítomnost trichinel, odeberou se z jednotlivých prasat ve skupině další dvacetigramové vzorky a každý z nich se vyšetří odděleně způsobem uvedeným v této kapitole. Vzorky parazitů se musí uchovávat v 70–90 % etylalkoholu (konečná koncentrace) pro konzervaci a určení na úrovni druhu v referenční laboratoři EU nebo v národní referenční laboratoři. Pokud jde o postup dekontaminace, viz bod 12 normy ISO 18743:2015.“

d) v části B se bod 2 nahrazuje tímto:

„2. Odběr vzorků

Jak je stanoveno v bodě 4.2 normy ISO 18743:2015 (další podrobnosti viz také přílohy A a B uvedené normy).“;

e) v části B se bod 3 mění takto:

i) v oddíle III se písmeno h) nahrazuje tímto:

„h) po třech minutách se plastový váček s filtračním kotoučkem a roztokem renilázy vyjme z míchačky Stomacher a otevře nůžkami. Kapalný obsah se nalije do Petriho misky nebo do rovnocenného vybavení pro počítání larev. Váček se vymyje 5 až 10 ml vody, která se pak přidá do Petriho misky nebo rovnocenného vybavení pro počítání larev a vyšetří trichinoskopem nebo stereomikroskopem;“

ii) oddíl IV se nahrazuje tímto:

„IV. Pozitivní nebo nejisté výsledky

Jak je stanoveno v části A bodě 3 oddíle IV.“;

f) v části C se bod 1 mění takto:

i) písmeno f) se nahrazuje tímto:

„f) pepsin o koncentraci:

- jedná-li se o práškový nebo granulovaný pepsin: 1:10 000 NF (US National Formulary) odpovídající 1:12 500 BP (British Pharmacopoeia) a 2 000 FIP (Fédération Internationale de Pharmacie), nebo
- jedná-li se o tekutý pepsin: stabilizovaný tekutý pepsin obsahující minimálně 660 jednotek Evropského lékopisu/ml.

Jiné aktivity pepsinu lze použít za předpokladu, že konečná aktivita v trávicí tekutině odpovídá aktivitě 10 g 1:10 000 NF, jak je stanoveno v bodě 5.3 normy ISO 18743:2015;“

ii) písmeno g) se nahrazuje tímto:

„g) kalibrovaná váha pro vážení vzorků a/nebo pepsinu (přesnost $\pm 0,1$ g);“

iii) písmeno m) se nahrazuje tímto:

„m) teploměr měřící s přesností na $0,5$ °C v rozmezí 20 až 70 °C;“

g) v části C se bod 2 nahrazuje tímto:

„2. Odběr vzorků

Jak je stanoveno v bodě 4.2 normy ISO 18743:2015 (další podrobnosti viz také přílohy A a B uvedené normy).“;

h) v části C bodě 3 se oddíl VI nahrazuje tímto:

„VI. Pozitivní nebo nejisté výsledky

Jak je stanoveno v části A bodě 3 oddíle IV.“;

i) v části D se bod 1 mění takto:

i) písmeno m) se nahrazuje tímto:

„m) pepsin o koncentraci:

- jedná-li se o práškový nebo granulovaný pepsin: 1:10 000 NF (US National Formulary) odpovídající 1:12 500 BP (British Pharmacopoeia) a 2 000 FIP (Fédération Internationale de Pharmacie), nebo
- jedná-li se o tekutý pepsin: stabilizovaný tekutý pepsin obsahující minimálně 660 jednotek Evropského lékopisu/ml.

Jiné aktivity pepsinu lze použít za předpokladu, že konečná aktivita v trávicí tekutině odpovídá aktivitě 10 g 1:10 000 NF, jak je stanoveno v bodě 5.3 normy ISO 18743:2015;“

ii) písmeno o) se nahrazuje tímto:

„o) kalibrovaná váha pro vážení vzorků a/nebo pepsinu (přesnost $\pm 0,1$ g);“

iii) písmeno u) se nahrazuje tímto:

„u) teploměr měřící s přesností na $0,5$ °C v rozmezí 20 až 70 °C;“

j) v části D se bod 2 nahrazuje tímto:

„2. Odběr vzorků

Jak je stanoveno v bodě 4.2 normy ISO 18743:2015 (další podrobnosti viz také přílohy A a B uvedené normy).“;

k) v části D bodě 3 se oddíly II a III nahrazují tímto:

„II. Skupiny s méně než 100 g podle bodu 8 normy ISO 18743:2015

V případě potřeby lze ke skupině o hmotnosti 100 g přidat až 15 g a vyšetřit společně s těmito vzorky v souladu s oddílem I. Množství vyšší než 15 g musí být vyšetřeno jako kompletní skupina. U skupin o hmotnosti do 50 g lze trávicí tekutinu a složky redukovat na 1 litr vody, 8 ml kyseliny chlorovodíkové a 5 g pepsinu.

III. Pozitivní nebo nejisté výsledky

Pokud vyšetření hromadného vzorku vykáže pozitivní nebo nejistý výsledek latexové aglutinace, odebere se z každého prasete další dvacetigramový vzorek v souladu s bodem 4.2 normy ISO 18743:2015 (další podrobnosti viz také přílohy A a B uvedené normy). Tyto dvacetigramové vzorky z pěti prasat se spojí a vyšetří metodou uvedenou v oddíle I. Tímto způsobem je nutné vyšetřit vzorky z dvaceti skupin po pěti prasatech.

Jestliže se u skupiny pěti prasat dosáhne pozitivní latexové aglutinace, odeberou se z jednotlivých prasat ve skupině další dvacetigramové vzorky a každý z nich se vyšetří odděleně metodou popsanou v oddíle I.

Je-li výsledek latexové aglutinace pozitivní nebo nejistý, musí se za účelem jeho potvrzení pomocí normy ISO 18743:2015 nebo jedné z výše popsaných ekvivalentních metod zaslat do národní referenční laboratoře nejméně 20 g svaloviny prasat.

Vzorky parazitů se musí uchovávat v 70–90 % etylalkoholu (konečná koncentrace) pro konzervaci a určení na úrovni druhu v referenční laboratoři EU nebo v národní referenční laboratoři.

Po odběru parazitů se musí pozitivní tekutiny dekontaminovat zahřátím nejméně na teplotu 60 °C.“

Článek 2

Tato nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 22. srpna 2022.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/1419**ze dne 22. srpna 2022****o povolení esenciálního oleje z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat ⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 1831/2003 stanoví povolení doplňkových látek používaných ve výživě zvířat a důvody a postupy, na jejichž základě se povolení uděluje. V čl. 10 odst. 2 uvedeného nařízení se stanoví přehodnocení doplňkových látek povolených podle směrnice Rady 70/524/EHS ⁽²⁾.
- (2) Olej z listu těhozevu březového byl povolen bez časového omezení v souladu se směrnicí 70/524/EHS jako doplňková látka pro použití u všech druhů zvířat. Uvedená doplňková látka byla v souladu s čl. 10 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1831/2003 následně zapsána do registru pro doplňkové látky jako stávající produkt.
- (3) V souladu s čl. 10 odst. 2 nařízení (ES) č. 1831/2003 ve spojení s článkem 7 uvedeného nařízení byla podána žádost o přehodnocení esenciálního oleje z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans pro použití u všech druhů zvířat.
- (4) Žadatel požádal o zařazení uvedené doplňkové látky do kategorie „senzorické doplňkové látky“ a funkční skupiny „zchutňující látky“. Tato žádost byla podána spolu s údaji a dokumenty požadovanými podle čl. 7 odst. 3 nařízení (ES) č. 1831/2003.
- (5) Žadatel požádal o povolení doplňkové látky pro použití rovněž ve vodě k napájení. Nařízení (ES) č. 1831/2003 však neumožňuje povolit zchutňující látky pro použití ve vodě k napájení. Použití esenciálního oleje z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans ve vodě k napájení by proto nemělo být povoleno.
- (6) Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) dospěl ve svém stanovisku ze dne 27. ledna 2022 ⁽³⁾ k závěru, že za navržených podmínek použití nemá esenciální olej z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P. J. Bergius) Pillans nepříznivé účinky na zdraví zvířat, zdraví spotřebitelů ani na životní prostředí. Úřad rovněž dospěl k závěru, že esenciální olej z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans by měl být považován za dráždivý pro kůži a oči a za látku senzibilizující kůži a dýchací cesty. Komise se proto domnívá, že by měla být přijata vhodná ochranná opatření, aby se zabránilo nepříznivým účinkům na lidské zdraví, zejména pokud jde o uživatele uvedené doplňkové látky.
- (7) Úřad dále dospěl k závěru, že esenciální olej z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans je uznáván jako potravinářské aroma a že jeho funkce v krmivech je v podstatě stejná jako v potravinách, a proto není zapotřebí dále prokazovat jeho účinnost. Úřad také ověřil zprávu o metodách analýzy doplňkové látky přidané do krmiv předloženou referenční laboratoří, zřízenou nařízením (ES) č. 1831/2003.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 29.⁽²⁾ Směrnice Rady 70/524/EHS ze dne 23. listopadu 1970 o doplňkových látkách v krmivech (Úř. věst. L 270, 14.12.1970, s. 1).⁽³⁾ EFSA Journal 2022;20(3):7160.

- (8) Posouzení esenciálního oleje z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans prokazuje, že podmínky pro povolení stanovené v článku 5 nařízení (ES) č. 1831/2003 jsou splněny. Proto by používání uvedené látky mělo být povoleno podle přílohy tohoto nařízení.
- (9) V zájmu lepší kontroly by měly být stanoveny určité podmínky. Na etiketě doplňkové látky by měl být zejména uveden doporučený obsah. Pokud je doporučený obsah překročen, měly by být na etiketě premixů uvedeny určité informace.
- (10) Skutečnost, že esenciální olej z listu těhozevu březového *Agathosma betulina* (P.J. Bergius) Pillans není povolen k použití jako zchutňující látka ve vodě k napájení, nebrání jeho použití v krmných směsích podávaných s vodou.
- (11) Vzhledem k tomu, že bezpečnostní důvody nevyžadují okamžité provedení změn v podmínkách pro povolení dotčené látky, je vhodné stanovit přechodné období, které by zúčastněným stranám umožnilo připravit se na plnění nových požadavků vyplývajících z povolení.
- (12) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Povolení

Látka uvedená v příloze, náležející do kategorie doplňkových látek „senzorické doplňkové látky“ a funkční skupiny „zchutňující látky“, se povoluje jako doplňková látka ve výživě zvířat podle podmínek stanovených v uvedené příloze.

Článek 2

Přechodná opatření

1. Látka uvedená v příloze a premixy obsahující tuto látku, vyrobené a označené před dnem 12. března 2023 v souladu s pravidly použitelnými před dnem 12. září 2022, mohou být uváděny na trh a používány až do vyčerpání stávajících zásob.
2. Krmné směsi a krmné suroviny obsahující látku uvedenou v příloze, vyrobené a označené před dnem 12. září 2023 v souladu s pravidly platnými před dnem 12. září 2022, mohou být uváděny na trh a používány až do vyčerpání stávajících zásob, jestliže jsou určeny pro zvířata určená k produkci potravin.
3. Krmné směsi a krmné suroviny obsahující látku uvedenou v příloze, vyrobené a označené před dnem 12. září 2024 v souladu s pravidly platnými před dnem 12. září 2022, mohou být uváděny na trh a používány až do vyčerpání stávajících zásob, jestliže jsou určeny pro zvířata neurčená k produkci potravin.

Článek 3

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 22. srpna 2022.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Jiná ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg doplňkové látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			
Kategorie: senzorické doplňkové látky. Funkční skupina: zchutňující látky.								
2b85c-eo	Esenciální olej z listu těhozevu březového	<i>Složení doplňkové látky</i>	Všechny druhy zvířat kromě koček	–	–	–	1. Doplňková látka se do krmiva musí zpracovat ve formě premixu. 2. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. 3. Směs s dalšími doplňkovými látkami obsahujícími methyleugenol není povolena. 4. Na etiketě doplňkové látky musí být uvedeny tyto údaje: „Doporučený maximální obsah účinné látky na 1 kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %: — výkrm kuřat a výkrm menšinových druhů drůbeže: 0,1 mg; — nosnice a menšinové druhy drůbeže určené ke snášce a odchovu, výkrm krůt a králíci: 0,15 mg; — selata všech druhů čeledi prasatovití (<i>Suidae</i>): 0,20 mg; — výkrm všech prasatovitých (<i>Suidae</i>): 0,25 mg; — prasnice a přežvýkavci určení k produkci mléka: 0,30 mg;	12.9.2032
		Kapalná forma Methyleugenol ≤ 0,17 % <i>Charakteristika účinné látky</i> Esenciální olej z listu těhozevu březového vyrobený parní destilací z listů <i>Agathosma betulina</i> (P.J. Bergius) Pillans podle definice Rady Evropy (1). d,l-isomenthon: 19–27 % d-limonen: 19–26 % 2-hydroxypiperiton (nebo diosfenol): 8–17 % p-menthan-3-on 5–12 % pulegon: 1,5–8 % Číslo CAS: 68650-46-4 Číslo CoE: 85c Číslo FEMA: 2169	Kočky	–	–	0,2		

		<p><i>Analytická metoda</i> ⁽²⁾</p> <p>Pro stanovení d-limonenu a d,l-isomenthonu (fytochemických markerů) v doplňkové látce (esenciální olej z listu těhozevu březového):</p> <p>— plynová chromatografie s plamenově ionizační detekcí (GC-FID) (na základě ISO 11024)</p>				<p>— výkrm přežvýkavců a koně: 0,45 mg; — telata (mléčná krmná směs), psi, ryby a okrasné ryby: 0,5 mg; — ostatní druhy, kromě koček: 0,1 mg.“</p> <p>5. Na etiketě premixu musí být uveden název funkční skupiny, identifikační číslo, název a přidané množství účinné látky, pokud by množství použití uvedené na etiketě premixu vedlo k překročení množství uvedeného v bodě 4.</p> <p>6. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí, zasažení kůže nebo zasažení očí. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany kůže, očí a dýchacích cest.</p>	
--	--	---	--	--	--	--	--

⁽¹⁾ Natural sources of flavourings – zpráva č. 2 (2007)

⁽²⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/1420

ze dne 22. srpna 2022

o povolení L-glutamové kyseliny a glutamanu sodného z *Corynebacterium glutamicum* NITE BP-01681 jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat ⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 1831/2003 stanoví povolení doplňkových látek používaných ve výživě zvířat a důvody a postupy, na jejichž základě se povolení uděluje.
- (2) V souladu s článkem 7 nařízení (ES) č. 1831/2003 byla podána žádost o povolení L-glutamové kyseliny a glutamanu sodného z *Corynebacterium glutamicum* NITE BP-01681. Tato žádost byla podána spolu s údaji a dokumenty požadovanými podle čl. 7 odst. 3 nařízení (ES) č. 1831/2003.
- (3) Žádost se týká povolení L-glutamové kyseliny a glutamanu sodného z *Corynebacterium glutamicum* NITE BP-01681 jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat se zařazením do kategorií „nutriční doplňkové látky“ a „senzorické doplňkové látky“.
- (4) Žadatel požádal o povolení uvedené doplňkové látky pro použití rovněž ve vodě k napájení. Nařízení (ES) č. 1831/2003 však neumožňuje povolit „zchutňující látky“ pro použití ve vodě k napájení. Použití glutamanu sodného z *Corynebacterium glutamicum* KCCM 80188 ve vodě k napájení by proto nemělo být povoleno. Skutečnost, že použití uvedené doplňkové látky jako zchutňující látky se nepovoluje ve vodě k napájení, nebrání jejímu použití v krmných směsích podávaných s vodou.
- (5) Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) dospěl ve svém stanovisku ze dne 26. ledna 2022 ⁽²⁾ k závěru, že za navrhovaných podmínek použití nemá L-glutamová kyselina a glutaman sodný z *Corynebacterium glutamicum* NITE BP-01681 nepříznivé účinky na zdraví zvířat, bezpečnost spotřebitelů nebo na životní prostředí. Úřad rovněž dospěl k závěru, že tyto látky nejsou považovány za dráždivé pro kůži nebo oči ani za senzibilizátory kůže, ale jsou považovány za riziko při vdechnutí. Komise se proto domnívá, že by měla být přijata vhodná ochranná opatření, aby se zabránilo nepříznivým účinkům na lidské zdraví, zejména pokud jde o uživatele dané doplňkové látky. Úřad rovněž dospěl k závěru, že tyto látky mohou být účinné jako nutriční doplňkové látky a jako zchutňující látky v krmivech. Úřad zvláštní požadavky na monitorování po uvedení na trh nepovažuje za nutné. Úřad také ověřil zprávu o metodách analýzy doplňkové látky přidané do krmiv předloženou referenční laboratoří, zřízenou nařízením (ES) č. 1831/2003.
- (6) Posouzení L-glutamové kyseliny a glutamanu sodného z *Corynebacterium glutamicum* NITE BP-01681 prokazuje, že podmínky pro povolení stanovené v článku 5 nařízení (ES) č. 1831/2003 jsou splněny. Proto by používání uvedených látek mělo být povoleno podle přílohy tohoto nařízení.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 29.⁽²⁾ EFSA Journal 2022;20(3):7156.

- (7) V zájmu lepší kontroly by měly být stanoveny určité podmínky a omezení. Na etiketě doplňkové látky by měl být zejména uveden doporučený obsah. Pokud je doporučený obsah překročen, měly by být na etiketě premixů uvedeny určité informace.
- (8) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

1. Látky uvedené v příloze, náležející do kategorie doplňkových látek „nutriční doplňkové látky“ a funkční skupiny „aminokyseliny, jejich soli a analogy“, se povolují jako doplňkové látky ve výživě zvířat podle podmínek stanovených v uvedené příloze.
2. Látky uvedené v příloze, náležející do kategorie doplňkových látek „senzorické doplňkové látky“ a funkční skupiny „zchutňující látky“, se povolují jako doplňkové látky ve výživě zvířat podle podmínek stanovených v uvedené příloze.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 22. srpna 2022.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Jiná ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg účinné látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: nutriční doplňkové látky.
Funkční skupina: aminokyseliny, jejich soli a analogy.

2b620i	L-glutamová kyselina	<p><i>Složení doplňkové látky</i></p> <p>L-glutamová kyselina</p> <p><i>Charakteristika účinné látky</i></p> <p>L-glutamová kyselina z <i>Corynebacterium glutamicum</i> NITE BP-01681</p> <p>Čistota: ≥ 98 %</p> <p>Chemický vzorec: C₅H₉O₄N</p> <p>Číslo CAS: 56-86-0</p> <p>Číslo EINECS: 200-293-7</p> <p><i>Analytická metoda</i> (1)</p> <p>Pro identifikaci L-glutamové kyseliny v doplňkové látce: — Monografie Codexu pro potravinářské chemické látky: „L-Glutamic acid“</p> <p>Pro identifikaci glutamové kyseliny v doplňkové látce: — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo</p>	Všechny druhy zvířat	–	–	–	<ol style="list-style-type: none"> 1. V návodu pro použití doplňkové látky a premixu musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. 2. Doplňková látka smí být používána ve vodě k napájení. 3. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí nebo zasažení kůže. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany dýchacích cest. 4. Deklarace, které musí být uvedeny v označení doplňkové látky a premixů: „Při podávání L-glutamové kyseliny, zejména ve vodě k napájení, je třeba zohlednit všechny esenciální a podmíněně esenciální aminokyseliny, aby se předešlo nevyváženosti.“ 	12. září 2032
--------	----------------------	---	----------------------	---	---	---	--	---------------

	<ul style="list-style-type: none"> — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS) <p>Pro kvantifikaci glutamové kyseliny v premixech:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS), nařízení Komise (ES) č. 152/2009 (příloha III část F). <p>Pro kvantifikaci glutamové kyseliny v krmivech:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS), nařízení Komise (ES) č. 152/2009 (příloha III část F). 						
--	--	--	--	--	--	--	--

(¹) Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Jiná ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg účinné látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: senzorické doplňkové látky.

Funkční skupina: zchutňující látky.

2b620i	L-glutamová kyselina	<p><i>Složení doplňkové látky</i> L-glutamová kyselina <i>Charakteristika účinné látky</i> L-glutamová kyselina z <i>Corynebacterium glutamicum</i> NITE BP-01681 Čistota: ≥ 98 % Chemický vzorec: C₅H₉O₄N Číslo CAS: 56-86-0 Číslo EINECS: 200-293-7 <i>Analytická metoda</i> ⁽¹⁾ Pro identifikaci L-glutamové kyseliny v doplňkové látce: — Monografie Codexu pro potravinářské chemické látky: „L-Glutamic acid“ Pro identifikaci glutamové kyseliny v doplňkové látce: — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS)</p>	Všechny druhy zvířat	—	—	—	<ol style="list-style-type: none"> Doplňková látka se do krmiva musí zpracovat ve formě premixu. V návodu pro použití doplňkové látky a premixu musí být uvedeny podmínky skladování a stability při tepelném ošetření. Na etiketě doplňkové látky musí být uvedeny tyto údaje: „Doporučený maximální obsah účinné látky v kompletním krmivu o obsahu vlhkosti 12 %: 25 mg/kg.“ Na etiketě premixu musí být uveden název funkční skupiny, identifikační číslo, název a přidané množství účinné látky, pokud by množství použití uvedené na etiketě premixu vedlo k překročení množství účinné látky v kompletním krmivu uvedeného v bodě 3. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí nebo zasažení kůže. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy 	12. září 2032
--------	----------------------	---	----------------------	---	---	---	--	---------------

	Pro kvantifikaci glutamové kyseliny v premixech: <ul style="list-style-type: none"> — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS), nařízení Komise (ES) č. 152/2009 (příloha III část F). 					používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany dýchacích cest.	
--	--	--	--	--	--	--	--

(¹) Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Jiná ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg účinné látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: nutriční doplňkové látky.

Funkční skupina: aminokyseliny, jejich soli a analogy.

2b621ii	Glutaman sodný	<p><i>Složení doplňkové látky</i> Glutaman sodný <i>Charakteristika účinné látky</i> Glutaman sodný z <i>Corynebacterium glutamicum</i> NITE BP-01681 Čistota: ≥ 99 % Chemický vzorec: C₅H₈NaNO₄·H₂O Číslo CAS: 6106-04-3 Číslo EINECS: 205-538-1 <i>Analytická metoda</i> ⁽¹⁾ Pro identifikaci monohydrátu L-glutamanu sodného v doplňkové látce: — Monografie Codexu pro potravinářské chemické látky: „Monosodium L-glutamate“ Pro kvantifikaci glutamanu sodného v doplňkové látce: — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS)</p>	Všechny druhy zvířat	–	–	–	<ol style="list-style-type: none"> 1. V návodu pro použití doplňkové látky a premixu musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. 2. Doplňková látka smí být používána ve vodě k napájení. 3. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí nebo zasažení kůže. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany dýchacích cest. 4. Deklarace, které musí být uvedeny v označení doplňkové látky a premixů: „Při podávání glutamanu sodného, zejména ve vodě k napájení, je třeba zohlednit všechny esenciální a podmíněně esenciální aminokyseliny, aby se předešlo nevyváženosti.“ 	12. září 2032
---------	----------------	--	----------------------	---	---	---	---	---------------

	<p>Pro kvantifikaci glutamanu sodného v premixech:</p> <ul style="list-style-type: none">— ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo— ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS), nařízení Komise (ES) č. 152/2009 (příloha III část F). <p>Pro kvantifikaci glutamanu sodného v krmivech:</p> <ul style="list-style-type: none">— ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS), nařízení Komise (ES) č. 152/2009 (příloha III část F).						
--	--	--	--	--	--	--	--

(¹) Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Minimální obsah	Maximální obsah	Jiná ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg účinné látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: senzorické doplňkové látky.

Funkční skupina: zchutňující látky.

2b621ii	Glutaman sodný	<p><i>Složení doplňkové látky</i> Glutaman sodný <i>Charakteristika účinné látky</i> Glutaman sodný z <i>Corynebacterium glutamicum</i> NITE BP-01681 Čistota: ≥ 99 % Chemický vzorec: C₅H₈NaNO₄·H₂O Číslo CAS: 6106-04-3 Číslo EINECS: 205-538-1 <i>Analytická metoda</i> ⁽¹⁾ Pro identifikaci monohydrátu L-glutamanu sodného v doplňkové látce: — Monografie Codexu pro potravinářské chemické látky: „Monosodium L-glutamate“ Pro kvantifikaci glutamanu sodného v doplňkové látce: — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS)</p>	Všechny druhy zvířat	–	–	–	<ol style="list-style-type: none"> Doplňková látka se do krmiva musí zpracovat ve formě premixu. V návodu pro použití doplňkové látky a premixu musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. Na etiketě doplňkové látky musí být uvedeny tyto údaje: „Doporučený maximální obsah účinné látky v kompletním krmivu o obsahu vlhkosti 12 %: 25 mg/kg.“ Na etiketě premixu musí být uveden název funkční skupiny, identifikační číslo, název a přidané množství účinné látky, pokud by množství použití uvedené na etiketě premixu vedlo k překročení množství účinné látky v kompletním krmivu uvedeného v bodě 3. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí nebo zasažení kůže. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany dýchacích cest. 	12. září 2032
---------	----------------	--	----------------------	---	---	---	---	---------------

	Pro kvantifikaci glutamanu sodného v směsích: — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a viditelnou nebo fluorescenční detekcí (IEC-VIS/FLD) nebo — ionexová chromatografie s postkolonovou derivatizací a fotometrickou detekcí (IEC-VIS), nařízení Komise (ES) č. 152/2009 (příloha III část F).						
--	--	--	--	--	--	--	--

(¹) Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2022/1421**ze dne 22. srpna 2022****o povolení lisovaného pomerančového esenciálního oleje, destilovaného pomerančového esenciálního oleje a frakcionovaných pomerančových olejů z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck jako doplňkových látek pro všechny druhy zvířat****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat ⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 1831/2003 stanoví povolení doplňkových látek používaných ve výživě zvířat a důvody a postupy, na jejichž základě se povolení uděluje. V čl. 10 odst. 2 uvedeného nařízení se stanoví přehodnocení doplňkových látek povolených podle směrnice Rady 70/524/EHS ⁽²⁾.
- (2) Lisovaný pomerančový esenciální olej, destilovaný pomerančový esenciální olej a frakcionovaný pomerančový olej byly povoleny bez časového omezení v souladu se směrnicí 70/524/EHS jako doplňkové látky pro všechny druhy zvířat. Tyto doplňkové látky byly v souladu s čl. 10 odst. 1 písm. b) nařízení (ES) č. 1831/2003 následně zapsány do registru pro doplňkové látky jako stávající produkty.
- (3) V souladu s čl. 10 odst. 2 nařízení (ES) č. 1831/2003 ve spojení s článkem 7 uvedeného nařízení byla podána žádost o přehodnocení lisovaného pomerančového esenciálního oleje, destilovaného pomerančového esenciálního oleje a frakcionovaných pomerančových olejů z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck pro všechny druhy zvířat.
- (4) Žadatel požádal o zařazení uvedených doplňkových látek do kategorie „senzorické doplňkové látky“ a funkční skupiny „zchutňující látky“. Tato žádost byla podána spolu s údaji a dokumenty požadovanými podle čl. 7 odst. 3 nařízení (ES) č. 1831/2003.
- (5) Žadatel požádal o povolení uvedených doplňkových látek pro použití rovněž ve vodě k napájení. Nařízení (ES) č. 1831/2003 však neumožňuje povolit zchutňující látky pro použití ve vodě k napájení. Použití uvedených doplňkových látek ve vodě k napájení by proto nemělo být povoleno.
- (6) Evropský úřad pro bezpečnost potravin (dále jen „úřad“) dospěl ve svém stanovisku ze dne 29. září 2021 ⁽³⁾ k závěru, že za navržených podmínek použití nemají lisovaný pomerančový esenciální olej, destilovaný pomerančový esenciální olej a frakcionované pomerančové oleje z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck nepříznivé účinky na zdraví zvířat, zdraví spotřebitelů nebo na životní prostředí. Nebylo však možné vyvodit žádné závěry pro psy, kočky, okrasné ryby a okrasné ptactvo, které nejsou běžně vystaveny vedlejším produktům citrusů. Úřad rovněž dospěl k závěru, že lisovaný pomerančový esenciální olej, destilovaný pomerančový esenciální olej a frakcionované pomerančové oleje z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck by měly být považovány za dráždivé pro kůži a oči a za látky senzibilizující kůži a dýchací cesty. Komise se proto domnívá, že by měla být přijata vhodná ochranná opatření, aby se zabránilo nepříznivým účinkům na lidské zdraví, zejména pokud jde o uživatele uvedených doplňkových látek.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 29.⁽²⁾ Směrnice Rady 70/524/EHS ze dne 23. listopadu 1970 o doplňkových látkách v krmivech (Úř. věst. L 270, 14.12.1970, s. 1).⁽³⁾ EFSA Journal 2021;19(11):6891.

- (7) Úřad rovněž dospěl k závěru, že lisovaný pomerančový esenciální olej, destilovaný pomerančový esenciální olej a frakcionované pomerančové oleje z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck jsou uznávány jako potravinářská aromata a že jejich funkce v krmivech bude v zásadě stejná jako v potravinách, a proto se nepovažuje za nutné dále prokazovat jejich účinnost. Úřad také ověřil zprávu o metodách analýzy doplňkové látky přidané do krmiv předloženou referenční laboratoří, zřízenou nařízením (ES) č. 1831/2003.
- (8) Posouzení lisovaného pomerančového esenciálního oleje, destilovaného pomerančového esenciálního oleje a frakcionovaných pomerančových olejů z *Citrus sinensis* (L.) Osbeck prokazuje, že podmínky pro povolení stanovené v článku 5 nařízení (ES) č. 1831/2003 jsou splněny. Používání těchto látek by proto mělo být povoleno podle přílohy tohoto nařízení.
- (9) V zájmu lepší kontroly by měly být stanoveny určité podmínky. Na etiketě doplňkových látek by měl být zejména uveden doporučený obsah. Pokud je doporučený obsah překročen, měly by být na etiketě premixů uvedeny určité informace.
- (10) Skutečnost, že použití uvedených doplňkových látek jako zchutňujících látek se nepovoluje ve vodě k napájení, nebrání jejich použití v krmných směsích podávaných s vodou.
- (11) Vzhledem k tomu, že bezpečnostní důvody nevyžadují okamžité provedení změn v podmínkách pro povolení dotčených látek, je vhodné stanovit přechodné období, které by zúčastněným stranám umožnilo připravit se na plnění nových požadavků vyplývajících z povolení.
- (12) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Povolení

Látky uvedené v příloze, náležející do kategorie doplňkových látek „senzorické doplňkové látky“ a funkční skupiny „zchutňující látky“, se povolují jako doplňkové látky ve výživě zvířat podle podmínek stanovených v uvedené příloze.

Článek 2

Přechodná opatření

1. Látky uvedené v příloze a premixy obsahující tyto látky, vyrobené a označené přede dnem 12. března 2023 v souladu s pravidly platnými přede dnem 12. září 2022, mohou být uváděny na trh a používány až do vyčerpání stávajících zásob.
2. Krmné směsi a krmné suroviny obsahující látky uvedené v příloze, vyrobené a označené přede dnem 12. září 2023 v souladu s pravidly platnými přede dnem 12. září 2022, mohou být uváděny na trh a používány až do vyčerpání stávajících zásob, jestliže jsou určeny pro zvířata určená k produkci potravin.

Článek 3

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 22. srpna 2022.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN

PŘÍLOHA

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Mini- mální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg doplňkové látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: senzorické doplňkové látky. Funkční skupina: zchutňující látky

2b143-eo	Lisovaný pomerančový esenciální olej	Složení <i>doplňkové látky</i>	Výkrm kuřat a výkrm jiných menšinových druhů drůbeže	–	–	80	1. Doplňková látka se do krmiva musí zpracovat ve formě premixu. 2. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. 3. Směs s jinými botanickými doplňkovými látkami je povolena za předpokladu, že je množství perillaldehydu přidané do krmiv prostřednictvím těchto směsí nižší než množství vyplývající z použití jediné doplňkové látky na maximální nebo doporučené úrovni pro daný druh nebo kategorii zvířat. 4. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí, zasažení kůže nebo zasažení očí. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany kůže, očí a dýchacích cest.	12.9.2032
		Lisovaný pomerančový esenciální olej z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck ⁽¹⁾ . Kapalná forma <i>Charakteristika účinné látky</i> Esenciální olej získaný lisováním za studena z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck podle definice Rady Evropy ⁽²⁾ . V těkavé frakci:	Nosnice a jiné menšinové druhy drůbeže určené ke snášce a chovu	–	–	172		
		d-limonen: 93–97 % myrcen: 1,5–3,5 % sabinen: 0,1–1,0 % α-pinen: 0,4–0,8 % linalol: 0,1–0,7 % dekanal: 0,1–0,7 % oktanal: 0,1–0,6 %	Výkrm krůt	–	–	144		

perillaldehyd: < 0,05 % Číslo CAS: 8028-48-6 Číslo EINECS: 232-433-8 Číslo FEMA: 2825 Číslo CoE: 143 Analytická metoda ⁽¹⁾ Pro stanovení d-limonenu (fytochemického markeru) v doplňkové látce: — plynová chromatografie s plamenově ionizační detekcí (GC-FID) (na základě ISO 3140)	Prasnice	–	–	200
	Přezvýkavci	–	–	130
	Koně	–	–	230
	Králíci Ryby kromě okrasných ryb	–	–	50
	Jiné druhy	–	–	50

⁽¹⁾ Synonyma: *Citrus sinensis* (L.) Pers., *Citrus aurantium* (L.) Dulcis.

⁽²⁾ Natural sources of flavourings – zpráva č. 2 (2007).

⁽³⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Jméno držitele povolení Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Mini- mální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg doplňkové látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			
Kategorie: senzorní doplňkové látky. Funkční skupina: zchutňující látky								
2b143-di	Destilovaný pomerančový esenciální olej	Složení doplňkové látky	Výkrm kuřat a výkrm jiných menšinových druhů drůbeže Nosnice a jiné menšinové druhy drůbeže určené ke snášce a chovu Výkrm krůt	–	–	80	1. Doplňková látka se do krmiva musí zapracovat ve formě premixu. 2. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. 3. Směs s jinými botanickými doplňkovými látkami je povolena za předpokladu, že množství perillaldehydu přidané do krmiv prostřednictvím těchto směsí nižší než množství vyplývající z použití jediné doplňkové látky na maximální nebo doporučené úrovni pro daný druh nebo kategorii zvířat.	12.9.2032
		Destilát (těkavá frakce) pomerančového esenciálního oleje získaného z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck.						
		Kapalná forma						
		Charakteristika účinné látky						
		Těkavá frakce z destilace (za studena) lisovaného pomerančového esenciálního oleje získaného z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck podle definice Rady Evropy (1).	Prasatovití (<i>Suidae</i>)	–	–	200	4. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí, zasažení kůže nebo zasažení očí. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany kůže, očí a dýchacích cest.	
	d-limonen: 93–97,5 % myrcen: 1,5–3,5 % sabinen: 0,2–1,0 % α-pinen: 0,3–0,8 % linalol: 0,05–0,5 % oktanal: 0,05–0,4 % perillaldehyd: < 0,005 %	Přežvýkavci	–	–	130			
		Koně	–	–	225			

	Číslo CAS: 8028-48-6 Číslo CoE: 143 <i>Analytická metoda</i> ⁽²⁾ Pro stanovení d-limonenu (fytochemického markeru) v doplňkové látce: — plynová chromatografie s plamenově ionizační detekcí (GC-FID) (na základě ISO 3140)	Králíci	–	–	80	
		Ryby kromě okrasných ryb				
		Jiné druhy	–	–	80	

⁽¹⁾ Natural sources of flavourings – zpráva č. 2 (2007).

⁽²⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Jméno držitele povolení Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Mini- mální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg doplňkové látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: senzorní doplňkové látky. Funkční skupina: zchutňující látky

2b143-f	Frakcionovaný pomerančový olej	Složení doplňkové látky	Výkrm kuřat a výkrm jiných menšinových druhů drůbeže	–	–	15,5	1. Doplňková látka se do krmiva musí zapracovat ve formě premixu. 2. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. 3. Směs s jinými botanickými doplňkovými látkami je povolena za předpokladu, že množství perillaldehydu přidané do krmiv prostřednictvím těchto směsí nižší než množství vyplývající z použití jediné doplňkové látky na maximální nebo doporučené úrovni pro daný druh nebo kategorii zvířat. 4. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí, zasažení kůže nebo zasažení očí. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany kůže, očí a dýchacích cest.	12.9.2032
		Frakcionovaný olej získaný z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck.	Nosnice a jiné menšinové druhy drůbeže určené ke snášce a chovu	–	–	23,5		
		Kapalná forma	Výkrm krůt	–	–	21		
		Charakteristika účinné látky	Výkrm všech prasatovitých (<i>Suidae</i>)	–	–	34		
		Frakcionovaný olej vyrobený frakční destilací lisovaného pomerančového esenciálního oleje získaného z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck podle definice Rady Evropy (¹).	Selata všech druhů čeledi prasatovití (<i>Suidae</i>)	–	–	28,5		
		Netěkavá frakce: 10,5 %	Prasnice	–	–	41,5		
		V těkavé frakci: d-limonen: 89–96 % dekanal: 0,5–2 % linalol: 0,7–1,7 % myrcen: 0,1–1,0 % geranial: 0,1–1,0 %	Telata (mléčná krmná směs)	–	–	66,5		

<p>perillaldehyd: < 0,3 %</p> <p>Číslo CAS: 8028-48-6</p> <p>Číslo FEMA: 2822</p> <p>Analytická metoda ⁽²⁾</p> <p>Pro stanovení d-limonenu (fytochemického markeru) v doplňkové látce:</p> <p>— plynová chromatografie s plamenově ionizační detekcí (GC-FID) (na základě ISO 3140)</p>	Výkrm přežvýkavců	–	–	62,5	
	Přežvýkavci určeni k produkci mléka	–	–	40,5	
	Koně	–	–	62,5	
	Králíci	–	–	25	
	Ryby kromě okrasných ryb	–	–	70	
	Jiné druhy	–	–	15,5	

⁽¹⁾ Natural sources of flavourings – zpráva č. 2 (2007).

⁽²⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Jméno držitele povolení Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Mini- mální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg doplňkové látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			

Kategorie: senzorní doplňkové látky. Funkční skupina: zchutňující látky

2b143-f-i	Frakcionovaný pomerančový olej	Složení doplňkové látky	Výkrm kuřat a výkrm jiných menšinových druhů drůbeže	–	–	5,5	<ol style="list-style-type: none"> Doplňková látka se do krmiva musí zapracovat ve formě premixu. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. Směs s jinými botanickými doplňkovými látkami je povolena za předpokladu, že množství perillaldehydu přidané do krmiv prostřednictvím těchto směsí nižší než množství vyplývající z použití jediné doplňkové látky na maximální nebo doporučené úrovni pro daný druh nebo kategorii zvířat. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí, zasažení kůže nebo zasažení očí. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany kůže, očí a dýchacích cest. 	12.9.2032
		Frakcionovaný olej získaný z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck.	Nosnice a jiné menšinové druhy drůbeže určené ke snášce a chovu	–	–	8		
		Kapalná forma	Výkrm krůt	–	–	7		
		Charakteristika účinné látky	Výkrm všech prasatovitých (<i>Suidae</i>)	–	–	11,5		
		Frakcionovaný olej vyrobený frakční destilací lisovaného pomerančového esenciálního oleje získaného z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck podle definice Rady Evropy (¹).	Selata všech druhů čeledi prasatovití (<i>Suidae</i>)	–	–	9,5		
		Netěkavá frakce: 20,9 %	Prasnice	–	–	14		
		V těkavé frakci:						
d-limonen: 79–89 %								
dekanal: 3,0–5,0 %								
linalol: 2,0–5,0 %								
myrcen: 0,1–1,0 %								
geranial: 0,5–1,8 %								
perillaldehyd: < 0,6 %								

<p>Číslo CAS: 8028-48-6 Číslo FEMA: 2822</p> <p>Analytická metoda ⁽²⁾</p> <p>Pro stanovení d-limonenu (fytochemického markeru) v doplňkové látce:</p> <p>— plynová chromatografie s plamenově ionizační detekcí (GC-FID) (na základě ISO 3140)</p>	Telata (mléčná krmná směs)	–	–	23
	Výkrm přežvýkavců	–	–	21,5
	Přežvýkavci určení k produkci mléka	–	–	14
	Koně	–	–	21,5
	Králíci	–	–	8,5
	Ryby kromě okrasných ryb	–	–	24,5
	Jiné druhy	–	–	5,5

⁽¹⁾ Natural sources of flavourings – zpráva č. 2 (2007).

⁽²⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

Identifikační číslo doplňkové látky	Doplňková látka	Složení, chemický vzorec, popis, analytická metoda	Druh nebo kategorie zvířat	Maximální stáří	Mini- mální obsah	Maximální obsah	Další ustanovení	Konec platnosti povolení
					mg doplňkové látky/kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %			
Kategorie: senzorické doplňkové látky. Funkční skupina: zchutňující látky								
2b143-f-ii	Frakcionovaný pomerančový olej	<p><i>Složení doplňkové látky</i></p> <p>Frakcionovaný olej získaný z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck.</p> <p>Kapalná forma</p> <p><i>Charakteristika účinné látky</i></p> <p>Frakcionovaný olej vyrobený frakční destilací lisovaného pomerančového esenciálního oleje získaného z kůry plodů <i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck podle definice Rady Evropy ⁽¹⁾.</p> <p>Netěkavá frakce: 18 %</p> <p>V těkavé frakci:</p> <p>d-limonen: 85–95 %</p> <p>linalol: 0,5–4 %</p> <p>Číslo CAS: 8028-48-6</p> <p>Číslo FEMA: 2822</p>	Všechny druhy zvířat	–	–	–	<ol style="list-style-type: none"> Doplňková látka se do krmiva musí zapracovat ve formě premixu. V návodu pro použití doplňkové látky a premixů musí být uvedeny podmínky skladování a stabilita při tepelném ošetření. Na etiketě doplňkové látky musí být uvedeny tyto údaje: „Doporučený maximální obsah účinné látky na 1 kg kompletního krmiva o obsahu vlhkosti 12 %: — výkrm kuřat a výkrm jiných menšinových druhů drůbeže, nosnice a jiné menšinové druhy drůbeže určené ke snášce a chovu, výkrm krůt, prasatovití (<i>Suidae</i>): 50 mg, — telata (mléčná krmná směs): 70 mg, — přežvýkavci kromě ovcí a koz: 60 mg, — ovce a kozy: 70 mg, — ryby, okrasné ryby: 2 mg, — jiná suchozemská zvířata: 50 mg“. Na etiketě premixu musí být uveden název funkční skupiny, identifikační číslo, název a přidávané množství účinné látky, pokud by množství použití uvedené na etiketě premixu vedlo k překročení množství uvedeného v bodě 3. 	12.9.2032

		<p><i>Analytická metoda</i> ⁽²⁾</p> <p>Pro stanovení d-limonenu (fytochemického markeru) v doplňkové látce:</p> <p>— plynová chromatografie s plamenově ionizační detekcí (GC-FID) (na základě ISO 3140)</p>					<p>5. Pro uživatele doplňkové látky a premixů musí provozovatelé krmivářských podniků stanovit provozní postupy a organizační opatření, které budou řešit případná rizika vyplývající z vdechnutí, zasažení kůže nebo zasažení očí. Pokud uvedená rizika nelze těmito postupy a opatřeními vyloučit nebo snížit na minimum, musí se doplňková látka a premixy používat s vhodnými osobními ochrannými prostředky, včetně ochrany kůže, očí a dýchacích cest.</p>	
--	--	---	--	--	--	--	--	--

⁽¹⁾ Natural sources of flavourings – zpráva č. 2 (2007).

⁽²⁾ Podrobné informace o analytických metodách lze získat na internetové stránce referenční laboratoře: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/eurl-fa-eurl-feed-additives/eurl-fa-authorisation/eurl-fa-evaluation-reports_en

AKTY PŘIJATÉ INSTITUCEMI ZŘÍZENÝMI MEZINÁRODNÍ DOHODOU

DOPORUČENÍ RADY PŘIDRUŽENÍ EU-GRUZIE č. 1/2022

ze dne 16. srpna 2022

k programu přidružení EU-Gruzie na období 2021-2027 [2022/1422]

RADA PŘIDRUŽENÍ EU-GRUZIE,

s ohledem na Dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Gruzii na straně druhé,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Gruzii na straně druhé⁽¹⁾ (dále jen „dohoda“) byla podepsána dne 27. června 2014 a vstoupila v platnost dne 1. července 2016.
- (2) Podle čl. 406 odst. 1 dohody je Rada přidružení zmocněna k přijímání doporučení za účelem dosažení cílů dohody.
- (3) Podle čl. 420 odst. 1 dohody mají strany přijmout veškerá obecná nebo zvláštní opatření nutná k plnění svých závazků, které pro ně z dohody vyplývají, a zajistit dosažení v ní uvedených cílů.
- (4) Článek 11 jednacího řádu Rady přidružení stanoví možnost přijímat rozhodnutí a vydávat doporučení písemným postupem, jestliže se tak obě smluvní strany dohodnou.
- (5) Unie a Gruzie se rozhodly upevnit své partnerství tím, že se dohodnou na souboru priorit na období 2021–2027 (dále jen „program přidružení EU-Gruzie na období 2021-2027“) pro společnou činnost směřující k dosažení cílů politického přidružení a hospodářské integrace stanovených v dohodě.
- (6) Strany dohody se dohodly na znění programu přidružení EU-Gruzie na období 2021-2027, který bude podporovat provádění dohody, přičemž se zaměří na spolupráci v oblasti společně určených sdílených zájmů,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Článek 1

Rada přidružení doporučuje, aby strany provedly program přidružení EU-Gruzie na období 2021-2027, jak je uveden v příloze.

Článek 2

Program přidružení EU-Gruzie na období 2021–2027, jak je uveden v příloze, nahrazuje program přidružení EU-Gruzie, který byl přijat dne 20. listopadu 2017.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 261, 30.8.2014, s. 4.

Článek 3

Toto doporučení nabývá účinku dnem přijetí.

V Tbilisi dne 16. srpna 2022.

Za Radu přidružení
předseda
Irakli GARIBASHVILI

PŘÍLOHA

PROGRAM PŘIDRUŽENÍ MEZI EVROPSKOU UNIÍ A GRUZÍÍ (2021–2027)

Obsah

Úvod

1. **Zásady, nástroje a zdroje pro provádění programu přidružení**
2. **Priority programu přidružení**
 - A. **Klíčové priority činnosti**
 1. *V oblasti odolných, udržitelných a integrovaných hospodářství*
 2. *V oblasti odpovědných institucí, právního státu a bezpečnosti*
 3. *V oblasti environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu*
 4. *V oblasti odolné digitální transformace*
 5. *V oblasti odolných, spravedlivých a inkluzivních společností*
 6. *V oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky*
 - B. **Krátkodobé a střednědobé priority programu přidružení**
 1. *Demokracie, lidská práva a řádná správa věcí veřejných*
 2. *Zahraniční a bezpečnostní politika*
 3. *Právo, svoboda a bezpečnost*
 4. *Obchod a obchodní záležitosti*
 5. *Hospodářská a odvětvová spolupráce*
 6. *Konektivita, energie, životní prostředí, opatření v oblasti klimatu a civilní ochrana*
 7. *Mobilita a mezilidské kontakty*

ÚVOD

Dne 27. června 2014 podepsaly Evropská unie, její členské státy a Gruzie (dále jen „strany“) ambiciózní a inovativní dohodu o přidružení, která zahrnuje též prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu. Dohoda obsahuje závazná ustanovení založená na pravidlech a stanoví posílenou spolupráci. Prohloubená a komplexní zóna volného obchodu se prozatímně uplatňuje od 1. září 2014. Po dokončení ratifikačního procesu bylo dne 1. července 2016 zahájeno plné uplatňování dohody o přidružení.

Provádění dohody o přidružení připravují a usnadňují následné programy přidružení dohodnuté mezi EU a Gruzii. Priority programu přidružení doplňují povinnosti EU a Gruzie plně provádět ustanovení dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Skutečností, že se program přidružení zaměřuje na omezený počet priorit, není dotčen rozsah nebo mandát stávajícího dialogu, který se v současné době vede v rámci dalších relevantních dohod nebo vícestranného formátu Východního partnerství. Program přidružení rovněž nepředjímá plnění závazků přijatých v rámci dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu od jejího vstupu v platnost a podporuje zásadu dynamického sblížení.

Kromě toho bezvízový styk do zemí schengenského prostoru pro gruzínské občany, kteří jsou držiteli biometrického pasu, který vstoupil v platnost dne 28. března 2017, výrazně posílil mobilitu a mezilidské kontakty mezi oběma stranami v bezpečném a dobře řízeném prostředí. Cílem tohoto aktualizovaného programu přidružení je proto rovněž zajistit, aby byly trvale plněny podmínky pro bezvízový styk v souladu se závazky přijatými v rámci procesu uvolnění vízového režimu a doporučeními v pravidelných zprávách vydávaných Komisí v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti. Mechanismus. Důležitou prioritou spolupráce mezi EU a Gruzii v souvislosti s uvolněním vízového režimu zůstává řešení otázek souvisejících s migrací, včetně otázek nelegální migrace, neodůvodněných žádostí o azyl podaných gruzínskými občany, jakož i výzev souvisejících s veřejným pořádkem a bezpečností. Bylo by možné dále prozkoumat možnosti usnadnění legální migrace.

Tento dokument, který aktualizuje program přidružení na období 2017–2020, představuje nové zaměření a stanovuje nové priority pro společnou činnost směřující k dosažení cílů politického přidružení a hospodářské integrace stanovených v dohodě o přidružení na období 2021–2027. Rozlišují se krátkodobé priority (které by měly být splněny nebo by se u nich mělo dosáhnout významného pokroku během tří až čtyř let) a střednědobé priority (které by měly být splněny nebo by se u nich mělo dosáhnout významného pokroku během sedmi let). Rada přidružení bude dohlížet na uplatňování a provádění dohody o přidružení, sledovat je a pravidelně přezkoumávat fungování této dohody s ohledem na její cíle, a to za pomoci Výboru pro přidružení a podvýborů zřízených podle dohody o přidružení.

Tento program přidružení se použije od okamžiku jeho přijetí do konce roku 2027. Může být na základě dohody Rady přidružení EU-Gruzie kdykoli změněn nebo aktualizován.

1. ZÁSADY, NÁSTROJE A ZDROJE PRO PROVÁDĚNÍ PROGRAMU PŘIDRUŽENÍ

Vodítkem při provádění tohoto programu přidružení budou nadále tyto společné zásady:

- opatření prováděná v rámci programu přidružení by měla být uskutečňována v plném souladu s dohodou o přidružení / prohloubenou a komplexní zónou volného obchodu, včetně její preambule,
- při provádění programu přidružení by se měly plně dodržovat zásady transparentnosti, odpovědnosti a inkluzivnosti,
- program přidružení vyžaduje zapojení obou stran a dialog o reformách souvisejících s přidružením,
- program přidružení se zaměřuje na dosažení hmatatelných a definovaných výsledků pomocí postupného provádění praktických opatření,
- strany uznávají důležitost podpory dohodnutých priorit prostřednictvím vhodných a dostatečných politických, technických a finančních prostředků,

- provádění programu přidružení bude monitorováno a hodnoceno a každý rok o něm budou vypracovávány zprávy, mimo jiné o celkovém pokroku. Dosažený pokrok se bude přezkoumávat, mimo jiné v rámci institucionálních struktur stanovených v dohodě o přidružení. Občanská společnost bude rovněž vyzvána, aby na program přidružení zaměřila své monitorovací činnosti,
- při provádění cílů a priorit uvedených v programu přidružení bude Evropská unie Gruzii podporovat. Bude tak činit využitím všech dostupných zdrojů podpory EU, jakož i odborných znalostí a poradenství, osvědčených postupů a know-how, sdílením informací, podporou budování kapacit, posilováním institucí a vyvíjením nových nástrojů pomoci. Zdůrazňuje, že pomoc EU je vázána na společně dohodnuté striktní podmínky související s pokrokem v oblasti reformem. EU bude rovněž spolupracovat s dalšími partnery s cílem zajistit koordinaci podpory ze strany dalších partnerů Gruzie a posílit koordinovaný přístup k podpoře týmu Evropa, který kombinuje zdroje EU, jejich členských států a finančních institucí. Na podporu provádění programu přidružení budou k dispozici také příslušné finanční nástroje EU. Bez ohledu na to není program sám o sobě dokumentem o finančním plánování a nenahrazuje plánování a vymezení opatření, které strany přijaly.

Vzhledem k tomu, že program přidružení je primárním nástrojem pro provádění dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny o volném obchodu, priority stanovené v programu přidružení rovněž odrážejí dlouhodobé politické cíle uvedené ve společném sdělení „Politika Východního partnerství po roce 2020 Posilování odolnosti – Východní partnerství, které je přínosné pro všechny“⁽¹⁾ a v prohlášení ze summitu Východního partnerství⁽²⁾, které bude základem priorit Východního partnerství po roce 2020. Tyto priority budou základem pomoci EU Gruzii, jak je uvedeno v Nástroji pro sousedství a rozvojem a mezinárodní spolupráci (NDICI) a v příslušných programových dokumentech na období po roce 2020. Unie může rovněž poskytovat pomoc z jiných nástrojů EU. Veškerá pomoc bude poskytována v plném souladu s příslušnými prováděcími pravidly a postupy pro vnější pomoc EU. V podpoře EU se bude odrážet její přístup založený na podmíněnosti a pobídkách a tato podpora bude podmíněna prováděním dohodnutých reforem.

2. PRIORITY PROGRAMU PŘIDRUŽENÍ

EU a Gruzie považují provádění dohody o přidružení a programu přidružení za klíčovou prioritu v zájmu upevnění a podpory společných hodnot a zásad, které vyznávají. Dohoda o přidružení umožňuje urychlit politické přidružení a hospodářskou integraci s Evropskou unií.

Od té doby, kdy byla dohoda o přidružení podepsána, učinila Gruzie kroky a vykonala podstatné reformy za účelem jejího účinného provádění. Obě strany uznávají pokrok, kterého Gruzie dosáhla na cestě k hlubšímu politickému přidružení a hospodářské integraci s EU, jakož i výzvy v oblastech, jako jsou společné základní hodnoty, právní stát a reforma soudnictví, a znovu se opakuje, že jsou stále zapotřebí další kroky k dosažení podstatného a udržitelného pokroku, aby občané mohli plně využívat výhod dohody o přidružení mezi EU a Gruzii.

Pokrok v demokratickém programu a programu právního státu Gruzie prostřednictvím ambiciózních politických, soudních a protikorupčních reforem v širokém a inkluzivním procesu má zásadní význam pro spolupráci mezi EU a Gruzii během období tohoto programu přidružení.

Účinné provedení dohody o přidružení a její prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, spojené s širším procesem sbližování právních předpisů a souvisejícími nezbytnými reformami, přispívá k vytvoření podmínek pro posílení hospodářské a obchodní vztahy s EU, což povede k další postupné hospodářské integraci Gruzie do vnitřního trhu Evropské unie, jak je stanoveno v dohodě o přidružení.

EU znovu zdůrazňuje, že plně podporuje svrchovanost a územní celistvost Gruzie v rámci mezinárodně uznávaných hranic, včetně politiky neuznávání a angažovanosti v Gruzii, jakož i pevně odhodlání, pokud jde o podporu míru, stability a řešení konfliktů v Gruzii. EU dále uznává významný příspěvek Gruzie ke společné bezpečnostní a obranné politice EU, mimo jiné prostřednictvím účasti na operacích pro řešení krizí vedených EU. EU je připravena pokračovat ve spolupráci s Gruzii v bezpečnostních otázkách s cílem provádět své strategické priority v sousedství.

⁽¹⁾ Dokument JOIN(2020) 7.

⁽²⁾ <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/12/15/eastern-partnership-summit-joint-declaration/>

Cílem spolupráce mezi EU a Gruzii, kromě jiného i v rámci Východního partnerství, je rovněž podpora plnění mnoha globálních politických cílů, včetně Pařížské dohody o změně klimatu, a provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích 17 cílů udržitelného rozvoje, k nimž se obě strany zavázaly. Spolupráce posílí mezinárodní řád založený na pravidlech a přispěje k budování silnější Evropy ve světě.

V této souvislosti by se měla přednostně řešit tato reformní opatření:

A. Klíčové priority činnosti

1. V oblasti odolných, udržitelných a integrovaných hospodářství

1.1. Hospodářský rozvoj, podnikatelské a investiční prostředí

Strany budou spolupracovat na podpoře hospodářského rozvoje a hospodářské integrace mezi Gruzii a EU ku prospěchu a blahobytu gruzínských občanů. Tím se sníží socioekonomické nerovnosti a nerovnosti v oblasti vzdělávání a zlepší se pracovní podmínky a zároveň se zajistí postupná dekarbonizace a klimatická neutralita hospodářství. Vzhledem k okolnostem bude zásadní řešit socioekonomické důsledky pandemie COVID-19 a současně budovat krátkodobou a dlouhodobou odolnost. To by se mělo promítnout do úsilí o zajištění toho, aby oživení po pandemii COVID-19 bylo ekologické a aby bylo dosaženo environmentálních a klimatických cílů. Zásadní význam pro udržitelné a spravedlivé oživení bude mít rovněž zajištění ochrany pracovníků a podpora důstojné práce.

Středem pozornosti bude zlepšení podnikatelského a investičního prostředí, vytvoření rovných podmínek pro všechny podnikatele prostřednictvím právního státu, právní jistoty a nepřetržitého úsilí v boji proti korupci. To bude rovněž zahrnovat další rozvoj arbitráže mezi podniky a vymáhání soudních rozhodnutí. Bude důležité zajistit přímou podporu malým a středním podnikům, mimo jiné prováděním strategie pro malé a střední podniky, podporovat podnikání (včetně podnikání žen a mladých lidí), zajistit přístup k financování a posílit družstva ve venkovských oblastech Gruzie. Provádění nové strategie pro zemědělství a rozvoj venkova na období 2021–2027 přispěje k rozvoji efektivních hodnotových řetězců, zlepší zaměstnanost ve venkovských oblastech a pomůže malým a středním podnikům zvýšit jejich konkurenceschopnost ve vybraných odvětvích s vysokou exportní hodnotou. To rovněž přispěje k další internacionalizaci hospodářství a začlenění do hodnotových řetězců EU. Práce na přistoupení k jednotné oblasti pro platby v eurech bude klíčovou součástí programu hospodářské spolupráce, který bude představovat významnou pobídku pro podniky a hmatatelný přínos pro obyvatele Gruzie. Provádění politik regionálního rozvoje přispívá k vyváženějšímu územnímu rozvoji, snižuje rozdíly a vytváří vedle Tbilisi a Batumi nová centra.

Zároveň je důležité pokračovat na úspěšné cestě silného hospodářského a fiskálního řízení s cílem zajistit hospodářskou a finanční stabilitu a pokračovat v modernizaci finančního sektoru, například prostřednictvím reformy bankovního sektoru, podpory kapitálových trhů a rozvoje mikroúvěrů.

Další sblížení právních předpisů se standardy EU bude důležité pro dosažení pokroku při plném provádění závazků v rámci prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, která je předpokladem hospodářské integrace mezi Gruzii a EU. Zvláštní pozornost bude věnována provádění technických předpisů, dozoru nad trhem, sanitárních a fytosanitárních opatření, včetně bezpečnosti potravin a sladění s evropskými normami. Provádění strategického rámce pro celní spolupráci, prosazování práv duševního vlastnictví a plné provádění zákona o zeměpisných označeních jsou klíčem k rozšíření obchodu.

Strany uznávají iniciativu trojice přidružených partnerů posílit spolupráci s EU a berou náležitě na vědomí zvýšenou vzájemnou koordinaci v otázkách společného zájmu týkajících se provádění dohod o přidružení a prohloubených a komplexních zón o volném obchodu a spolupráce v rámci Východního partnerství.

1.2. Posílení konektivity

Strany budou spolupracovat při posilování (dopravní, energetické a digitální) konektivity mezi EU a Gruzii, zejména přes Černé moře.

V oblasti dopravy budou provádět vzájemně prospěšné strategické projekty, a to i v rámci Východního partnerství, postupně dokončí rozšířenou indikativní síť TEN-T a budou podporovat multimodální dopravní řešení. Budou dále spolupracovat na provádění acquis EU ve všech druzích dopravy (letecké, silniční, námořní, železniční) s cílem zlepšit fyzickou konektivitu, jakož i související normy a regulační a bezpečnostní aspekty (zejména bezpečnost silničního provozu), a zároveň budou prosazovat větší zaměření na ekologická dopravní řešení.

Zásadní význam bude mít provedení závazků vyplývajících z přistoupení Gruzie k Energetickému společenství, zejména reformou právních předpisů a investicemi do energetické bezpečnosti a účinnosti, posílení a rozvoj nových sítí a propojení energetické infrastruktury, jakož i zlepšení transparentnosti a řádné fungování trhu s elektřinou a plynem.

1.3. Vzdělávání a zaměstnatelnost mladých lidí, výzkum a inovace

Strany budou spolupracovat na investicích do lidí, zejména mladých lidí, s cílem zlepšit zaměstnatelnost a zároveň zajistit důstojná pracovní místa a účinnou ochranu pracovníků. Gruzie zlepšila své výsledky v oblasti vzdělávání a výzkumu prostřednictvím komplexní reformy vzdělávání a výzkumu se zaměřením na účinnost, rovnost přístupu a kvalitu všech úrovní vzdělávání. Evropská škola Východního partnerství v Gruzii může sloužit jako vzor pro kvalitní vzdělávání v souladu s mezinárodními standardy.

Kromě toho bude zásadní zajistit, aby vzdělávací osnovy odpovídaly potřebám trhu práce s cílem odstranit nedostatky v dovednostech a lépe sladit dovednosti a pracovní místa. Prioritou bude lepší přístup na trh práce, a to i pro ženy a osoby ve zranitelném postavení. Zároveň se dále zlepšila politika zaměstnanosti a služby zaměstnanosti.

Strany budou i nadále podporovat provádění politik v oblasti výzkumu a inovací, budou usilovat o podporu investic do silnějších výzkumných a inovačních ekosystémů prostřednictvím politických reforem a zvyšování hrubých výdajů na výzkum a inovace a budou podporovat ekologickou a digitální transformaci zaváděním strategií pro inteligentní specializaci a případně přenosem technologií.

2. V oblasti odpovědných institucí, právního státu a bezpečnosti

2.1. Právní stát, reforma soudnictví a boj proti korupci

Strany budou spolupracovat na prosazování zásad právního státu, přičemž zvláštní pozornost bude věnována soudnictví a nezávislosti soudnictví. Plně provedení třetí a čtvrté vlny reforem soudnictví má zásadní význam pro posílení nezávislosti a odpovědnosti soudnictví, mimo jiné posílením institucionálního uspořádání a postupů Nejvyšší soudní rady a dalších klíčových soudních institucí, posílením transparentnosti a výběrových a povyšovacích postupů založených na zásluhách, a to v souladu s doporučeními Benátské komise a Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

Gruzie provede další reformu soudnictví, mimo jiné jako prioritu Nejvyšší soudní rady, a přijme ambiciózní strategii reformy soudnictví po roce 2021 prostřednictvím širokého inkluzivního procesu reformy napříč stranami, včetně posouzení účinnosti třetí a čtvrté vlny reformy soudnictví. Gruzie bude i nadále prioritně pracovat na uvedení zákona o společných soudech do souladu se souvisejícími doporučeními Benátské komise ⁽³⁾ a bude revidovaný zákon uplatňovat na všechna budoucí jmenování.

⁽³⁾ Naléhavé stanovisko Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) Rady Evropy k výběru a jmenování soudců Nejvyššího soudu Gruzie, které schválila Benátská komise ve dnech 21.–22. června 2019; naléhavé stanovisko Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) Rady Evropy ke změnám základního zákona o společných soudech, které schválila Benátská komise ve dnech 2.–3. července 2021.

Kromě toho by měla být zveřejňována vysoce kvalitní odůvodnění jmenování soudců a právní předpisy o zveřejňování přijatých soudních rozhodnutí.

Gruzie přezkoumá proces jmenování nejvyššího státního zástupce s cílem posílit nezávislost úřadu/funkce státního zástupce. Za tímto účelem bude v parlamentu zavedeno hlasování kvalifikovanou většinou, což je v tomto ohledu hlavní doporučení Benátské komise. To bude zahrnovat účinný mechanismus proti patové situaci, který se těší široké podpoře napříč stranami a je v souladu s doporučením Benátské komise. Budou zavedeny další záruky, které zajistí, aby proces výběru a jmenování byl transparentní a založený na kritériích bezúhonnosti, nezávislosti, nestrannosti a způsobilosti.

Bude třeba dále posílit odpovědnost a demokratický dohled nad donucovacími orgány.

Gruzie bude i nadále usilovat o ambiciózní pokrok v boji proti korupci a hospodářské trestné činnosti, včetně všech forem korupce, a bude posilovat mechanismy předcházení korupci, a to i v oblasti zadávání veřejných zakázek.

3. *V oblasti environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu*

3.1. *Životní prostředí a opatření v oblasti klimatu*

Strany budou spolupracovat na dosažení environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu tím, že budou – rovněž v rámci úsilí o oživení po pandemii COVID-19 – podporovat moderní, čisté a oběhové hospodářství účinně využívající zdroje, které povede k ekologizaci hospodářství a udržitelnějšímu využívání přírodních zdrojů v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu. Toho bude mimo jiné dosaženo pokračujícími administrativními reformami a vytvořením správních kapacit pro provádění kapitol dohody o přidružení týkajících se životního prostředí a klimatu. Kromě toho bude v rámci stávajících struktur dohody o přidružení podporován dialog mezi EU a Gruzii o životním prostředí a klimatu. V tomto ohledu budou vedeny intenzivní konzultace s občanskou společností.

Cíle v oblasti snižování emisí a odolnosti vůči změně klimatu v souladu s Pařížskou dohodou budou začleněny do celkových hospodářských a dopravních politik s cílem omezit dopad změny klimatu a zajistit výhody pro život občanů. V této souvislosti Gruzie předloží dlouhodobou strategii týkající se postupného dosažení nízkých emisí skleníkových plynů, jež má být předložena v kontextu Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), a aktualizuje svůj vnitrostátně stanovený příspěvek v souladu s Pařížskou dohodou.

Větší důraz bude kladen na umožnění a podporu udržitelného zemědělství a rybolovu, mimo jiné v rámci modré ekonomiky společného námořního programu pro oblast Černého moře (*), a na zachování biologické rozmanitosti a ekosystémů, a to i v oblasti Černého moře.

Správa záležitostí týkajících se životního prostředí bude posílena prováděním právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí, strategickým posuzováním vlivů na životní prostředí, přijetím a prováděním nových právních předpisů o odpovědnosti za životní prostředí a zajištěním přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a účasti veřejnosti na rozhodování. Zlepšení kvality ovzduší a vody, jakož i lepší nakládání s odpady v souladu s evropskými normami přispěje nejen ke zlepšení životního prostředí, ale bude mít také významný dopad na veřejné zdraví. V této souvislosti bude posílena spolupráce mezi stranami v oblasti veřejného zdraví.

3.2. *Veřejné zdraví*

Strany budou spolupracovat s cílem umožnit poskytování cenově dostupné zdravotní péče a prosazovat přístup ke zdravotní péči pro lidi v celé společnosti, mimo jiné zlepšením pokrytí všeobecného programu zdravotní péče a prostřednictvím elektronického zdravotnictví. Ústředním bodem bude zdravotní prevence a kontrola tabáku. Zdravotnické instituce a jejich odpovědnost budou posíleny zavedením ukazatelů kvality, nákupů založených na hodnotách a dalších procesů řízení kvality. Zásadní význam bude mít účinné zvládnutí přenosných i neprenosných nemocí a celkové zvýšení odolnosti systému zdravotní péče vůči vnějším otřesům, jako jsou pandemie.

(*) 21. května 2019, Bukureštské ministerské prohlášení o společném námořním programu pro oblast Černého moře – (Černé moře (europa.eu)).

4. **V oblasti odolné digitální transformace**

4.1. *Rozvoj digitální infrastruktury*

Strany budou spolupracovat, aby umožnily růst a udržitelný rozvoj Gruzie, a to dalším prosazováním zavádění digitální infrastruktury a podporou digitální transformace na základě provádění národní strategie rozvoje širokopásmového připojení a v souladu s právními předpisy a osvědčenými postupy EU, zejména pokud jde o bezpečnost digitálních infrastruktur. Pandemie COVID-19 odhalila digitální propast ve společnostech a naléhavou potřebu podpořit tuto digitální transformaci. Řešení v oblasti elektronického zdravotnictví, distančního vzdělávání, telemedicíny, sledování virů a předcházení dezinformacím pomohou nejen během pandemie, ale podpoří odolnost a rozvoj všech partnerů EU v nadcházejících letech. Bude klíčové stimulovat digitální ekonomiku a inovace vhodnými politikami, které podpoří a dále diverzifikují nejen odvětví IT, ale také kreativní odvětví a posílí jejich konkurenceschopnost, podpoří růst a přežití začínajících podniků a digitalizují hodnotové řetězce.

4.2. *Elektronická správa a digitální služby*

Současně je třeba dále rozvíjet elektronickou správu a digitální služby, aby se zvýšila účinnost, transparentnost a odpovědnost veřejné správy. To musí jít ruku v ruce s rozvojem digitálních dovedností a elektronické gramotnosti širší populace. Za tímto účelem by lidé v celé Gruzii měli mít přístup k internetu a dalším službám elektronických komunikací za dostupné ceny. Strany budou spolupracovat na dalším posílení správní kapacity a nezávislosti gruzínského národního regulačního orgánu pro elektronické komunikace, což je základní podmínka pro řádné fungování příslušného trhu. EU bude dále podporovat provádění dohod o roamingu a rádiovém spektru mezi Gruzii a ostatními zeměmi Východního partnerství a případně s EU.

4.3. *Kybernetická odolnost*

Strany budou spolupracovat na zlepšení kybernetické odolnosti a zajištění spolehlivých právních, politických a operačních rámců pro kybernetickou bezpečnost založených na právních předpisech a osvědčených postupech EU, včetně rámce EU pro certifikaci kybernetické bezpečnosti. V tomto rámci budou strany pokračovat v práci na dalším sblížení gruzínských právních předpisů se směrnicí o bezpečnosti sítí a informací.

Strany budou spolupracovat na tom, aby Gruzie přijala právní rámce pro systémy elektronické identifikace a elektronické služby vytvářející důvěru v souladu s právními předpisy a osvědčenými postupy EU s cílem dosáhnout případné dohody o vzájemném uznávání služeb vytvářejících důvěru.

5. **V oblasti odolných, spravedlivých a inkluzivních společností**

5.1. *Začleňování lidských práv a posílení postavení občanské společnosti a mládeže*

Obě strany budou v reakci na pandemii COVID-19 a obnovu po ní prosazovat řádnou správu věcí veřejných, lidská práva, právní stát, nediskriminaci, důstojnou práci, jakož i základní hodnoty a humanitární zásady.

Gruzie bude prosazovat svobodu, nezávislost a pluralitu sdělovacích prostředků, dodržovat normy EU a mezinárodní normy a zajišťovat podmínky pro svobodné, profesionální, pluralitní, nezávislé a zdravé mediální prostředí. Strany budou rovněž spolupracovat na posílení spolupráce v oblasti strategické komunikace, včetně boje proti dezinformacím, a na podpoře mediální gramotnosti.

Obě strany budou spolupracovat s cílem zajistit posílené provádění antidiskriminačních právních předpisů, vypracovat a provádět novou národní strategii v oblasti lidských práv a následný národní akční plán v oblasti lidských práv a umožnit pluralitu a nezávislost sdělovacích prostředků, jakož i respekt k právu na svobodu shromažďování. Gruzie zajistí nezbytné rozpočtové a lidské zdroje s cílem účinně a rychle vyšetřovat trestné činy, které údajně spáchali pracovníci donucovacích orgánů, a účinně kontrolovat zpracovávání osobních údajů.

Klíčovými prioritami budou posílení rovnosti žen a mužů a zajištění rovného zacházení v sociálním, politickém a hospodářském životě, lepší integrace a zákaz diskriminace, mimo jiné osob se zdravotním postižením a LGBTI osob. Pozornost bude rovněž věnována opatřením na ochranu dětí před všemi formami násilí. Pokračovat se bude v úsilí o zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů.

EU a Gruzie budou rovněž věnovat pozornost účasti a vedení mladých lidí posílením jejich postavení. Strany budou dále spolupracovat na maximalizaci přínosů přidružení Gruzie k programům Horizont 2020 a Horizont Evropa a dále podporovat její již aktivní účast v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i v dalších programech a iniciativách v oblasti dobrovolnictví, spolupráce a výměn, a to v souladu s výsledkem jednání a přijetím příslušných programů.

Gruzie bude pokračovat v rozvoji odvětví mládeže a politik mládeže založených na důkazech a právech s cílem vytvořit udržitelný ekosystém pro rozvoj mládeže, který mladým lidem umožní plně využít svůj potenciál a aktivně se zapojit do všech oblastí veřejného života, zvyšovat povědomí mladých lidí o demokratických hodnotách a zásadách a podporovat je v tom, aby uplatňovali svá vlastní práva, a zajistí plně a rovnocenné posílení hospodářského postavení, ochranu zdraví a dobrých životních podmínek a rovný přístup k informacím a zdrojům pro všechny mladé lidi v Gruzii.

Gruzie bude dále podporovat bezpečné, inkluzivní a příznivé prostředí pro činnosti organizací občanské společnosti, včetně přizpůsobení politik na podporu jejich finanční udržitelnosti a dalšího rozvoje odvětví občanské společnosti, zejména těch, které pracují na místní úrovni. Gruzie bude rovněž podporovat sociální odpovědnost podniků a sociální podnikání zaměřené na poskytování řešení sociálních a environmentálních výzev se zvláštním zaměřením na zaměstnanost zranitelných osob, včetně osob se zdravotním postižením, a na posílení finanční udržitelnosti organizací občanské společnosti.

Gruzie zajistí nejvyšší demokratické standardy v průběhu celého volebního procesu, spravedlivé, transparentní a důsledné vyřizování stížností a odvolání a bude i nadále plně řešit prioritní doporučení Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) a prostřednictvím inkluzivního dialogu dosáhne významného pokroku při plnění jeho dalších doporučení⁽⁵⁾. Gruzie rovněž zajistí pluralitu stran a zdrží se omezení, která jsou v rozporu s mezinárodními normami, zejména pokud jde o registraci a financování, v souladu s příslušnými stanovisky Benátské komise⁽⁶⁾.

5.2. Posílení veřejné správy

Nejvyšší prioritou zůstává pokrok v reformě veřejné správy prostřednictvím otevřených vládních mechanismů. EU a Gruzie budou společně prosazovat a podporovat zásady a normy Evropské veřejné správy. Za tímto účelem strany spojí úsilí o podporu odpovědné, účinné, účelné, otevřené a transparentní správy věcí veřejných, budování profesionální veřejné služby založené na zásluhách, zajištění kvalitních veřejných služeb a silné místní samosprávy.

Strany budou prioritně spolupracovat na podpoře odpovědné, účinné, účelné a transparentní veřejné správy zaměřené na občany, budování profesionální veřejné služby založené na zásluhách a zajištění kvalitních veřejných služeb na celém území a silné místní samosprávy.

5.3. Mobilita, včetně bezvízového styku

Gruzie přijme trvalá opatření a bude se zabývat doporučeními uvedenými ve zprávách v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti s cílem zajistit nepřetržitě plnění kritérií odpovídajících akčnímu plánu na uvolnění vízového režimu⁽⁷⁾, která jsou nezbytná pro zachování bezvízového cestování do EU. Výroční zprávy Evropské komise v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti budou i nadále poskytovat vodítka, pokud jde o další opatření potřebná k zajištění udržitelnosti dosaženého pokroku. Gruzie bude provádět strategii pro migraci na období 2021–2030 a státní strategii integrované správy hranic na období 2021–2025.

⁽⁵⁾ Např.: <https://www.osce.org/files/f/documents/1/4/480500.pdf> a <https://www.osce.org/odihr/elections/georgia/496309>

⁽⁶⁾ Např. společné stanovisko k návrhu článku 791 volebního zákona ze dne 20. března 2021, stanovisko Benátské komise č. 1019/2021/ODIHR č. ELE-GEO/407/2020; naléhavé společné stanovisko k revidovaným návrhům změn volebního zákona ze dne 5. července 2021, stanovisko Benátské komise č. 1043/2021/ODIHR č. ELE-GEO/417/2021.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/international-affairs/collaboration-countries/visa-liberalisation-moldova-ukraine-and-georgia_en

6. *V oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky*

6.1. *Mírové řešení sporů*

Strany budou i nadále účinně spolupracovat s cílem podpořit Gruzii v jejím úsilí o dosažení pokroku na cestě k mírovému a udržitelnému urovnání konfliktu na základě zásad mezinárodního práva a o usnadnění trvalého míru a bezpečnosti v Gruzii. Dále zmobilizují úsilí na podporu otázky mírového řešení konfliktů v Gruzii, včetně provádění dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008, kterou zprostředkovala EU. Gruzie bude i nadále vypracovávat strategickou vizi mírového řešení konfliktu vedením inkluzivního celostátního procesu. Strany zintenzivní úsilí o dosažení hmatatelných výsledků v rámci ženevských mezinárodních jednání, kterým společně předsedají EU, OSN a OBSE, s cílem nalézt trvalá řešení bezpečnostních a humanitárních problémů vyplývajících z nevyřešeného konfliktu. Různé subjekty EU působící na místě, delegace EU v Gruzii, zvláště zástupce EU pro jižní Kavkaz a krizi v Gruzii a pozorovatelská mise EU budou i nadále přispívat ke stabilitě, normalizaci, budování důvěry a řešení konfliktů. Budou přijata vhodná opatření na podporu obchodu, volného pohybu a hospodářských vazeb přes správní hranice, včetně případného přezkumu právních předpisů, a to prostřednictvím mírové iniciativy „Krok k lepší budoucnosti“, podpory mezilidských kontaktů, budování důvěry a usmíření mezi rozdělenými komunitami. Strany budou pokračovat ve spolupráci a budou vyvíjet preventivní úsilí o další konsolidaci politiky neuznávání na mezinárodní scéně.

6.2. *Spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany*

Strany prohloubí dvoustranný dialog o bezpečnostních a obranných otázkách s cílem řešit otázky společného zájmu, včetně předcházení konfliktům a řešení krizí, boje proti terorismu, praní peněz a boje proti organizované trestné činnosti a trestné činnosti související s drogami. Na základě doporučení vyplývajících z průzkumu o hybridních hrozbách bude posílena spolupráce v boji proti hybridním hrozbám. Strany budou spolupracovat při zajišťování toho, aby byla provedena reforma bezpečnostního sektoru a byly přijaty příslušné rámce a postupy v oblasti kybernetické odolnosti a ochrany kritické infrastruktury. Dále bude posílena spolupráce mezi justičními a donucovacími orgány. EU také bude nadále usnadňovat účast Gruzie na operacích EU pro řešení krizí a na činnostech v oblasti odborné přípravy a konzultací souvisejících se společnou bezpečností a obrannou politikou (SBOP).

B. *Krátkodobé a střednědobé priority programu přidružení*

1. *Demokracie, lidská práva a řádná správa věcí veřejných*

Cílem politického dialogu a spolupráce na reformách v rámci tohoto programu přidružení je posílit dodržování demokratických zásad, jako je politický pluralismus, inkluzivnost při rozhodování, dělba moci, spolupráce s opozicí, právní stát a řádná správa věcí veřejných, lidská práva a základní svobody. To zahrnuje prosazování práv příslušníků menšin zakotvená v hlavních úmluvách OSN a Rady Evropy a souvisejících protokolech, účinné provádění rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a přispívání ke konsolidaci domácích politických reforem, zejména sbližováním s *acquis* EU.

Posílení stability, nezávislosti, efektivnosti a odpovídajícího financování institucí, které jsou zárukou demokracie, právního státu a dodržování lidských práv a rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace zahrnuje zejména:

Krátkodobé priority

- nadále zajišťovat konání transparentních, inkluzivních a důvěryhodných voleb, mimo jiné řešením všech nedostatků zjištěných OBSE/ODIHR,
- zajišťovat, aby legislativní změny ovlivňující klíčové prvky právního státu, jako je nezávislost soudnictví, byly předmětem komplexních a inkluzivních konzultací a byly uvedeny do souladu s evropskými standardy, jakož i s doporučeními mezinárodních orgánů, jako je Benátská komise, GRECO a OBSE/ODIHR,

- zajišťovat kontinuitu a účinné provádění veřejné správy a otevřených vládních reforem v souladu se zásadami a osvědčenými postupy Evropské veřejné správy; podporovat účast a otevřený dialog mezi občanskou společností a vládou, posilovat proces společné tvorby a zapojení mnoha zúčastněných stran do tvorby politik, monitorování a hodnocení; podporovat inovativní přístupy výměnou znalostí a zkušeností, intenzivnějším vzájemným učením a stálou spoluprací na politické i odborné úrovni,
- dialog a spolupráce se budou rovněž týkat posilování soudnictví prostřednictvím pokračující reformy soudnictví, zejména zajištěním plně vnější a vnitřní nezávislosti soudců a dodržováním lidských práv a základních svobod, mimo jiné komplexní spoluprací.

Střednědobé priority

- zajišťovat kontinuitu posilování rámce pro lidská práva harmonizací a praktickým prováděním mezinárodních a evropských právních předpisů a postupů v oblasti lidských práv.

1.1. Soudnictví

Krátkodobé priority

- účinně provádět třetí a čtvrtou vlnu reforem soudnictví ve všech aspektech,
- účinně provádět strategii soudnictví na období 2017–2021 a její akční plány ve všech aspektech a přijmout ambiciózní strategii reformy soudnictví po roce 2021 založenou na širokém a inkluzivním reformním procesu napříč politickými stranami a posouzení účinnosti třetí a čtvrté vlny reforem soudnictví,
- posílit a podstatně reformovat institucionální uspořádání a postupy Nejvyšší soudní rady a dalších klíčových soudních orgánů s cílem účinně zvýšit transparentnost, integritu a odpovědnost za normy a rozhodnutí, které přijímají, včetně rozhodnutí týkajících se jmenování, hodnocení, povýšení, přesunů a disciplinárních opatření. Předložit návrhy reforem Benátské komisi a Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva k vyjádření stanoviska a provést jejich doporučení,
- zejména zajistit transparentní a meritokratický právní rámec a praxi pro jmenování a povyšování soudců tím, že je plně sladí s evropskými normami a doporučeními Benátské komise, včetně jmenování do Nejvyššího soudu,
- zveřejňovat písemné odůvodnění jmenování soudců s odkazem na kritéria bezúhonnosti a způsobilosti,
- zlepšit vzdělávání soudních kandidátů, soudců a soudních zaměstnanců prováděním doporučení předložených EU a Radou Evropy,
- modernizovat výkon spravedlnosti dalším umožněním elektronických podání a komunikace se soudy a elektronické správy případů, rozšířit používání náhodného elektronického přidělování případů,
- pokračovat v reformě státního zastupitelství a útvarů pro vyšetřování trestných činů ministerstva vnitra a dalších agentur s cílem dále zajistit nezávislost a profesionalitu práce státního zastupitelství a trestního vyšetřování bez jakéhokoli nepatřičného vlivu a větší transparentnost a odpovědnost,
- Gruzie přezkoumá proces jmenování nejvyššího státního zástupce s cílem posílit nezávislost úřadu/funkce státního zástupce. Za tímto účelem bude v parlamentu zavedeno hlasování kvalifikovanou většinou, což je v tomto ohledu hlavní doporučení Benátské komise. To bude zahrnovat účinný mechanismus proti patové situaci, který se těší široké podpoře napříč stranami a je v souladu s doporučením Benátské komise. Budou zavedeny další záruky, které zajistí, aby proces výběru a jmenování byl transparentní a založený na kritériích bezúhonnosti, nezávislosti, nestrannosti a způsobilosti,
- přijmout reformu trestního zákoníku za účelem modernizace práva a současně zajistit jeho soulad s příslušnými unijními a mezinárodními závazky a standardy; sblížit trestní řízení s řízeními uplatňovanými v členských státech EU:

- přezkoumat právní záruky a jejich využívání, pokud jde o dohody o vině a trestu,
- zaručit procesní práva pachatelů a obětí v trestních řízeních a dále posílit uplatňování zásad restorativní justice pro dospělé i mladistvé pachatele,
- dále zajistit, aby oběti, včetně obětí trestných činů z nenávisti, měly účinný přístup ke spravedlnosti a odškodnění a aby se jim dostalo plné podpory a ochrany,
- posílit procesní práva a zajistit právní záruky zadržených osob ve správních řízeních,
- rozšířit přístup k vysoce kvalitní bezplatné právní pomoci,
- zlepšit využívání a kvalitu mediace, řešit nedostatky ve spotřebitelských rozhodčích řízeních a vytvořit podmínky pro větší využívání rozhodčích řízení mezi podniky,
- zintenzivnit provádění strategie pro předcházení trestné činnosti a vězeňství, zejména uplatňováním přístupů k rehabilitaci a resocializaci v systémech vězeňství, předcházení trestné činnosti a probace a po propuštění.

Střednědobé priority

- používat zajištění pouze v řádně odůvodněných případech. Zajistit procesní práva zajištěného v souladu se zásadami lidských práv, včetně práva na spravedlivý proces. Změnit v tomto ohledu zákon o přestupcích,
- modernizovat právní předpisy v obchodní, občanské i správní oblasti v souladu s národními strategiemi a sbližováním s *acquis* EU,
- zajistit inkluzivní přístup ke spravedlnosti prostřednictvím dostatečně financované a personálně vybavené služby právní pomoci,
- řádně oddělit funkce mezi státními zástupci a vyšetřovateli trestných činů a zavést vyvážené mechanismy spolupráce v oblasti právních předpisů a v praxi,
- zajistit veřejný pořádek a bezpečnost a zároveň zaručit ochranu lidských práv.

1.2. *Boj proti korupci, boj proti podvodům, reforma veřejné správy a veřejná služba*

Krátkodobé priority

- rozvíjet a zajišťovat účinné provádění nové národní protikorupční strategie a příslušného akčního plánu po roce 2020 za účelem předcházení, odhalování a řešení všech forem korupce,
- posílit tyto instituce související s integritou v jejich funkcích dohledu: Kancelář pro veřejnou službu pro majetková přiznání, Státní kontrolní úřad, pokud jde o audity výdajů a příjmů na celostátní a nižší než celostátní úrovni, Agentura pro hospodářskou soutěž, parlament zlepšením kapacity odvětvových výborů v oblasti dohledu a monitorování, protikorupční sekretariát při Úřadu vlády Gruzie, civilní poradní sbory na místní úrovni,
- dále řešit korupci represivními i preventivními prostředky, např. dalším posílením účinnosti a kapacity pro vyšetřování korupce, zintenzivnit ověřování majetkových a příjmových přiznání všech příslušných úředníků, řešit potenciální střety zájmů a monitorovat a hodnotit účinnost opatření,
- zajistit, aby byly zavedeny účinné mechanismy pro prevenci a odhalování veškerých rizik a zranitelných míst souvisejících s pandemií COVID-19 v boji proti korupci ve vysoce rizikových oblastech, jako je zadávání veřejných zakázek a zdraví,
- dále posílit mechanismy pro předcházení korupci a boj proti ní v klíčových rizikových oblastech, jako jsou:
- zajištění otevřených a konkurenceschopných postupů zadávání veřejných zakázek, omezení přímého zadávání a zřízení nezávislého, nestranného a transparentního orgánu pro přezkum zadávání veřejných zakázek,
- zvýšení standardů odpovědnosti a integrity v bezpečnostním sektoru a posílení demokratického dohledu, mimo jiné omezením výjimek z těchto standardů (včetně finančního výkaznictví), a případně změna příslušných právních předpisů,

- daňové podvody a podvody v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH) jako nedílnou součást boje proti hospodářské trestné činnosti, korupci a praní peněz, jakož i ochrany veřejných financí,
- zajištění účinné spolupráce s příslušnými orgány a institucemi EU a pomoc těmto orgánům a institucím, včetně Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v případě vyšetřování podvodů a protiprávních činností poškozujících finanční zájmy Unie a Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) při vyšetřování a stíhání trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie, a to v souladu s příslušnými pravidly a postupy,
- i nadále zajišťovat sblížení právních předpisů Gruzie s *acquis* EU v oblasti boje proti podvodům a provádět ustanovení právních předpisů EU, jak je stanoveno v příslušných přílohách dohody o přidružení,
- podporovat práva a možnosti občanů, pokud jde o přístup k informacím a účast na správě na celostátní a nižší než celostátní úrovni, mimo jiné prostřednictvím občanské společnosti a sledování svobodných a bezpečných sdělovacích prostředků,
- vypracovat a zajistit účinné provádění nové strategie reformy veřejné správy a příslušného akčního plánu na období po roce 2020,
- podporovat provádění reformy veřejné správy na politické i správní úrovni, mimo jiné posílením koordinace, monitorováním a podáváním zpráv o příslušných akčních plánech,
- posílit otevřenost, transparentnost a odpovědnost veřejné správy prováděním otevřených vládních reforem,
- vypracovat jednotnou politiku pro rozvoj, poskytování a zajišťování kvality veřejných služeb s cílem zvýšit spokojenost občanů a důvěru ve vládu,
- rozvíjet důkladnou komunikaci s cílem zvýšit povědomí o pozitivních dopadech reformy veřejné správy,
- uplatňovat nový právní rámec pro veřejnou službu, aby pracovala profesionálněji a byla založena na zásluhách,
- pokračovat v provádění a pokroku v oblasti právního státu a protikorupčních kritérií v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti.

Střednědobé priority

- pokračovat v boji proti korupci a zajistit účinné provádění příslušných mezinárodních právních nástrojů, jako je Úmluva OSN proti korupci a Trestněprávní úmluva o korupci a její dodatkový protokol, jakož i doporučení Skupiny států proti korupci v rámci Rady Evropy (GRECO) a doporučení sítě OECD pro boj proti korupci pro východní Evropu a Střední Asii,
- pokračovat v zajišťování účinného vyšetřování případů podezření z korupce a vytvořit účinný systém pro předcházení střetu zájmů,
- podporovat odpovědnou, účinnou, účelnou a transparentní veřejnou správu a vybudovat profesionální veřejnou službu založenou na zásluhách, a to i pokud jde o systém výběru, povyšování a propouštění a specializovanou odbornou přípravu založenou na potřebách,
- zlepšit kvalitu, účinnost a dostupnost veřejných služeb v gruzínských regionech,
- zlepšit řízení a odpovědnost veřejných financí s přihlédnutím k genderovým aspektům při sestavování rozpočtu na základě programů a posílit střednědobé strategické plánování a provádění,
- posílit zapojení a kapacitu zúčastněných stran, včetně nevládních organizací, místních samospráv, mládeže a akademické obce; poskytnout účinný nástroj pro širší zapojení veřejnosti do rozhodování a sledování výkonnosti reforem veřejné správy,
- zajistit spolehlivou, odpovědnou, transparentní a na výsledky orientovanou místní samosprávu, která bude mít nové funkce, povinnosti a zdroje v souladu s evropskými normami.

1.3. *Lidská práva a základní svobody*

Krátkodobé priority

- vypracovat novou národní strategii v oblasti lidských práv na období 2021–2030 a příslušné akční plány na období po roce 2020, zahrnující konkrétní doporučení orgánů OSN, OBSE/ODIHR, Rady Evropy, Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI) a mezinárodních organizací pro lidská práva, zejména při provádění antidiskriminačních politik, při ochraně příslušníků menšin a soukromého života a zajišťování svobody náboženského vyznání; provádět strategii a akční plány prostřednictvím úzké spolupráce s vnitrostátními a mezinárodními aktéry,
- pokračovat v provádění antidiskriminačního zákona s cílem zajistit účinnou ochranu před diskriminací v duchu „nikoho neopomíjet“, přispět ke zvýšení míry tolerance a snížit míru násilí,
- dále posilovat pluralitu, transparentnost a nezávislost médií v souladu s doporučeními Rady Evropy,
- posílit provádění opatření na ochranu pracovníků sdělovacích prostředků a zajistit účinné a efektivní vyšetřování všech případů násilí páchaného na pracovnících sdělovacích prostředků a postavit odpovědné osoby před soud,
- vypracovat novou státní strategii pro občanskou rovnost a integraci a akční plán na období po roce 2020, jejichž cílem je zajistit rovnou a plnou účast zástupců etnických menšin ve všech oblastech veřejného života a další podporu kulturní rozmanitosti,
- pokročit v provádění Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulské úmluvy, posílením vnitrostátních institucionálních kapacit na podporu otázek souvisejících s rovností žen a mužů a násilím na základě pohlaví. Pokračovat v posilování opatření k prevenci a vyšetřování případů násilí páchaného na ženách a dívkách, včetně sexuálního násilí, chránit oběti a podporovat rehabilitaci pachatelů. Usilovat o sociální transformaci a změnit stávající diskriminační postoje a postupy, mimo jiné pokud jde o násilí páchané na ženách a domácí násilí,
- posílit opatření pro boj proti diskriminaci LGBTI osob a zajistit, aby mohly plně požívat všech lidských práv – občanských a politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv – včetně práva na svobodu shromažďování,
- posílit přístup k reprodukčnímu a sexuálnímu zdraví pro osoby všech věkových kategorií, informacím a prevenci a pokračovat v boji proti škodlivým praktikám namířeným proti ženám a dívkám, včetně mrzačení pohlavních orgánů, dětských předčasných a nucených sňatků a dalších forem porušování lidských práv a ponižujícího zacházení, se zvláštním důrazem na venkovské oblasti. Zvýšit pomoc v oblasti zdravotní péče o matky,
- přijmout zvláštní opatření vůči osobám náležejícím k menšinám s cílem přispět k posílení rovnosti v politické, hospodářské a sociální oblasti života,
- harmonizovat právní předpisy s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením a jejím opčním protokolem a zřídit koordinační orgán pro otázky týkající se práv osob se zdravotním postižením,
- rozšířit opatření na posílení začlenění osob se zdravotním postižením do veřejného a hospodářského života a zajistit lepší přístup do veřejných prostor. Zlepšit podmínky osob s duševními poruchami,
- zvýšit úsilí v boji proti násilí páchanému na dětech prosazováním osvědčených postupů rodičovství, větší podporou vzdělávacího systému a lepším referenčním mechanismem,
- zvýšit úsilí o odhalování násilí páchaného na starších osobách a bojovat proti němu, pokračovat v hospodářské a zdravotní podpoře starších osob a přispívat k většímu sociálnímu začlenění starších osob,
- zvýšit kapacitu a rozšiřovat znalosti o otázkách lidských práv mezi úředníky veřejné správy.

Střednědobé priority

- zachovat účinné mechanismy jak pro řešení sporů, tak pro ochranu lidských práv, a to před zavedením soudních mechanismů nebo jako jejich alternativu,

- nadále prosazovat ochranu lidských práv a boj proti diskriminaci v oblasti soudnictví, vymáhání práva a celé státní správy, a to i v regionech, zvyšovat o nich povědomí a zajišťovat související školení,
- dále provádět doporučení Úřadu veřejného ochránce práv, mimo jiné k případům diskriminace, a dále zajišťovat účinné fungování institucionálního mechanismu stanoveného v antidiskriminačním zákoně,
- dále rozvíjet monitorovací kapacity parlamentního výboru v oblasti lidských práv a občanské integrace, jakož i v právních otázkách spojených s prováděním strategie a akčního plánu v oblasti lidských práv,
- i nadále spolupracovat s organizacemi občanské společnosti a zástupci sociálních partnerů (odborové svazy a organizace zaměstnavatelů) coby zainteresovanými stranami a kontrolními činiteli, pokud jde o prioritní oblasti podle dohody o přidružení mezi EU a Gruzii, včetně pracovních práv, ochrany soukromí, práv příslušníků menšin a dalších zranitelných osob a svobody sdělovacích prostředků,
- podniknout kroky ke zvýšení informovanosti a usilovat o další dodržování stálých ustanovení Rámcové úmluvy Rady Evropy o národnostních menšinách, včetně menšinových jazyků,
- pokračovat v boji proti genderově podmíněnému násilí a usilovat o jeho prevenci, kromě toho se zaměřit na měnění se genderové stereotypy, větší zapojení mužů a chlapců, podporu politické účasti žen, jejich ekonomické a finanční nezávislosti prostřednictvím podnikání a lepšího přístupu na trh práce.

1.4. Špatné zacházení a mučení

Krátkodobé priority

- zajistit provádění příslušných akčních plánů proti mučení a pokračovat v přijímání dalších opatření pro boj proti špatnému zacházení a mučení a zintenzivnit také úsilí, pokud jde o potírání beztrestnosti,
- nadále podporovat a dále zvyšovat nezávislost orgánů dohledu odpovědného za vyšetřování stížností na úředníky donucovacích orgánů na legislativní i praktické úrovni s cílem účinně vyšetřovat případy špatného zacházení a mučení v souladu s mezinárodními normami,
- zajistit důkladné, transparentní a nezávislé vyšetřování veškerých tvrzení ohledně mučení a špatného zacházení v rámci vězeňského systému, policejních, vojenských a jiných zajišťovacích zařízení prostřednictvím výše uvedeného odpovědného orgánu dohledu,
- nadále podporovat národní preventivní mechanismus v rámci úřadu veřejného ochránce práv a spolupracovat s ním s cílem předcházet zneužívání tím, že se zajistí jeho účinné fungování, a to i prostřednictvím odpovídajícího financování a ochrany důvěrnosti procesu,
- dále zlepšovat podmínky ve věznicích a v zařízeních pro duševní zdraví.

Střednědobé priority

- pokračovat ve snahách o další zlepšení systému vězeňské zdravotní péče a přístupu vězňů ke službám zdravotní péče včetně psychologické péče podobně jako v civilním sektoru. Pokračovat v rozvoji kapacit a posilovat postavení zdravotnického personálu pracujícího v uzavřených zařízeních nebo pro tato zařízení při hlášení špatného zacházení,
 - pokračovat v posilování programů rehabilitace, zmírňování nepříznivých důsledků a zdravotní péče v rámci vězeňského systému,
- v zájmu včasného odhalování a prevence zneužívání a špatného zacházení dále posilovat účinnost průběžného vnitřního a vnějšího monitorování vězeňského systému, policejních, vojenských a jiných uzavřených zařízení.

1.5. Rovné zacházení

Krátkodobé priority

- posilovat rovnost žen a mužů a zajistit rovné zacházení se ženami a muži, jakož i příslušníky menšin bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, etnický původ či národnost, rasový původ, jazyk, gender, sexuální orientaci, genderovou identitu, schopnosti nebo jiné aspekty ve společenském, politickém a hospodářském životě,

- přijmout další opatření na podporu provádění právních předpisů proti genderovému násilí, včetně zvyšování povědomí mezi širokou veřejností i jednotlivými profesními skupinami, jako je například policie, a to především na venkově. Zlepšit přístup obětí k poradenským službám, bydlení a do azylových domů,
- zlepšit přístup obětí, včetně příslušníků menšin, k poradenským službám a do azylových domů, jakož i k programům na posílení hospodářského postavení po poskytnutí pomoci,
- zlepšit shromažďování a analýzu údajů o genderově podmíněném násilí a podávání zpráv. Podporovat boj proti genderově podmíněnému násilí na místní úrovni větším zapojením místních subjektů, jako jsou obce, sociální pracovníci a organizace občanské společnosti,
- v rámci strategie a akčního plánu v oblasti lidských práv vypracovat a provádět komplexní politiku rovnosti, která zajistí, aby všechny osoby včetně zranitelných mohly plně požívat lidských práv.
- Postoj EU bude, mimo jiné s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024, zaměřen na posílení mezinárodního právního a politického rámce a jeho prosazování, pokud jde o úsilí o rovnoprávnou, plnou, efektivní a smysluplnou účast žen a mladých lidí v celé jejich rozmanitosti, ve všech oblastech a na všech úrovních veřejného a politického života, mimo jiné prosazováním jejich zařazení na volitelná místa na kandidátkách politických stran a budováním kapacit kandidátů.

Střednědobé priority

- postupně dosáhnout konvergence s evropskými normami, pokud jde o zdravotní a bezpečnostní předpisy, pravidla o ochraně mateřství, pravidla pro sladění rodičovských a pracovních povinností, jak předpokládá dohoda o přidružení,
- podniknout aktivní kroky na podporu větší smysluplné účasti a zastoupení žen a příslušníků menšin v politických rozhodovacích fórech, na trhu práce a v hospodářských činnostech, a to i na úrovni místního zastoupení (tj. obcí),
- podporovat zákaz diskriminace na trhu práce a uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci,
- přispívat k většímu sociálnímu a hospodářskému začlenění a účasti příslušníků etnických menšin, mimo jiné prostřednictvím přístupu k informacím a vzdělávání, jakož i k výuce gruzínského jazyka,
- činnostmi zaměřenými na získávání znalostí a zvyšování povědomí zvyšovat kladný postoj a toleranci mezi širší populací.

1.6. Práva dítěte

Krátkodobé priority

- provést kodex práv dítěte sladěním všech nezbytných právních předpisů a posílit vnitrostátní mechanismy na ochranu dětí před všemi formami násilí, včetně dětských, předčasných a nucených sňatků,
- řešit potřeby všech dětí, včetně dětí, které jsou nejvíce zranitelné a marginalizované, dětí se zdravotním postižením a dětí žijících na ulici, mimo jiné zlepšením a rozšířením mechanismů sociální ochrany, jakož i podporou územního přístupu k programům (opětovného) začleňování dětí se zdravotním postižením, a podniknout kroky k úplnému odstranění dětské práce,
- provádět zákon o sociální práci a zajistit zdroje pro nábor a budování kapacit odborných skupin, které se zabývají zranitelnými dětmi, včetně dětí se zdravotním postižením,
- zvyšovat povědomí a rozvíjet znalosti odborníků pracujících s dětmi a širší veřejností v oblasti předcházení násilí páchanému na dětech a boje proti němu,
- pokračovat v úsilí o deinstitucionalizaci dětí, uplatňovat mechanismus kontrolovaného přístupu („gatekeeping“) a pokračovat v rozvoji alternativní péče.

Střednědobé priority

- pokročit s reformou soudního systému pro mladistvé,
- učinit kroky k sociální a behaviorální transformaci v boji proti násilí páchanému na dětech,

- dokončit deinstitucionalizaci péče o děti.

1.7. Práva odborů a základní pracovní normy

Krátkodobé priority

- přijmout a provádět právní rámec zavádějící dozorové funkce systému inspekce práce pro všechny pracovněprávní předpisy a právní předpisy a odstranit všechna omezení pravomoci inspektorů v platných právních předpisech v souladu s normami Mezinárodní organizace práce (MOP),
- pokračovat ve změně zákoníku práce a dalších příslušných právních předpisů a dále je uvádět do souladu s normami MOP,
- nadále zajišťovat efektivní systém inspekce práce s přiměřenými (finančními, lidskými a administrativními) pravomocemi, kapacitami a zdroji pro kontrolu všech pracovních podmínek a pracovněprávních vztahů v souladu s normami MOP.

Střednědobé priority

- opřít pracovněprávní předpisy o postupy pro řešení pracovněprávních sporů, mimo jiné prostřednictvím systému mediace v oblasti pracovního práva,
- vypracovat metodiku hodnocení/měření stejné práce a odměňování,
- zajistit účinné fungování tripartitní komise pro sociální partnerství a její regionální složky a pokračovat ve zlepšování sociálního dialogu prostřednictvím spolupráce s MOP a evropskými sociálními partnery.

2. **Zahraněční a bezpečnostní politika**

Dialog a spolupráce v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU (SZBP) bude dále posílen a jeho cílem bude postupná konvergence, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP), a zaměří se zejména na předcházení konfliktům a řešení krizí, regionální stabilitu, kontrolu zbrojení, odzbrojení, nešíření zbraní, kybernetickou bezpečnost a hybridní hrozby. Spolupráce bude založena na společných hodnotách, mezi něž patří zásady respektování svrchovanosti a územní celistvosti, nedotknutelnosti hranic a nezávislosti, a na společných zájmech, a bude usilovat o větší soudržnost politik a jejich větší účinnost s využitím dvoustranných, mnohostranných a regionálních fór a dodržováním mezinárodního pořádku založeného na pravidlech.

2.1. *Spolupráce v rámci SBOP, sladění, hybridní hrozby a kybernetická bezpečnost, strategická komunikace a regionální spolupráce*

Krátkodobé priority

- Posílit úsilí o zvýšení míry připojení Gruzie k prohlášením a rozhodnutím EU v oblasti SZBP, mimo jiné v souladu se zásadami svrchovanosti a územní celistvosti zakotvenými v dohodě o přidružení mezi EU a Gruzii, a činnost na mnohostranných fórech,
- posílit spolupráci v boji proti hybridním hrozbám a posílit kybernetickou bezpečnost, mimo jiné prováděním doporučení vycházejících z průzkumu o hybridních hrozbách,
- posílit spolupráci na strategické komunikaci s cílem upevnit odolnost státu a společnosti vůči dezinformacím, rozšířit a diverzifikovat rámce praktické spolupráce tak, aby byly zahrnuty subjekty občanské společnosti a další podobně smýšlející státní aktéři a instituce,
- pokračovat v úsilí o provedení účinné reformy bezpečnostního sektoru v Gruzii,
- prohloubit praktickou spolupráci při předcházení konfliktům a řešení krizí usnadněním účasti Gruzie na civilních či vojenských operacích pro řešení krizí pod vedením EU a konzultacích a odborné přípravě v oblasti SBOP na základě rámcové dohody o účasti podepsané v listopadu 2013, mnohostranném rámci panelu Východního partnerství pro otázky bezpečnosti, SBOP a civilní ochrany a spolupráce a spolupráci s agenturami EU v otázkách SBOP,

podporovat regionální spolupráci v bezpečnostních otázkách, jako je migrace, lepší správa hranic, ochrana kritické infrastruktury, kontrola vývozu, snižování rizika katastrof a jejich řízení včetně odezvy na mimořádné události, civilní ochrana, boj proti pašování a nedovolenému obchodování (například biotechnologií a jaderných materiálů) a školení příslušného personálu, a to především prostřednictvím iniciativy střediska excelence v oblasti chemických, biologických, radiologických a jaderných materiálů (CBRN) EU a jeho regionálního sekretariátu pro jihovýchodní a východní Evropu se sídlem v Gruzii.

Střednědobé priority

- podporovat mírové řešení konfliktů a mezinárodní stabilitu a bezpečnost s cílem prosazovat mezinárodní řád založený na pravidlech na základě účinného multilateralismu,
- prosazovat společné dodržování zásad nezávislosti, suverenity, územní celistvosti a nedotknutelnosti hranic, jak jsou stanoveny v Chartě OSN a v Helsinském závěrečném aktu OBSE, včetně připojení se k rozhodnutím EU a prohlášením učiněným v oblasti SZBP.

2.2. *Boj proti terorismu, nešíření zbraní hromadného ničení a nedovolený vývoz zbraní*

Krátkodobé priority

- spolupracovat v boji proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů prostřednictvím úplného dodržování a vnitrostátního provádění stávajících závazků stran v rámci mezinárodních smluv a dohod o odzbrojení a nešíření zbraní hromadného ničení a ostatních příslušných mezinárodních závazků,
- maximálně využít dohodu o operativní spolupráci mezi Gruzíí a Europolem s cílem usnadnit výměnu informací o teroristických organizacích, skupinách, jejich činnostech a podpůrných sítích.

Střednědobé priority

- spolupracovat na prohlubování mezinárodního konsensu o boji proti terorismu na základě lidských práv, včetně práce na právní definici teroristických činů, a to i prosazováním dohody o všeobecné úmluvě o mezinárodním terorismu,
- pokračovat v provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 2396, a zejména sdílet informace o osobách podezřelých z terorismu za účelem identifikace, odhalování a stíhání zahraničních teroristických bojovníků,
- spolupracovat v oblasti celních kontrol založených na analýze rizika k zajištění bezpečnosti dováženého a vyváženého zboží i zboží v tranzitu,
- řešit nezákonný obchod s ručními palnými a lehkými zbraněmi, včetně střeliva pro ně, podle stávajících mezinárodních dohod a rezolucí Rady bezpečnosti OSN a závazků v rámci jiných mezinárodních nástrojů platných v této oblasti,
- nadále spolupracovat v oblasti kontroly vývozu konvenčních zbraní na základě společného postoje EU týkajícího se kontroly vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu. Pokračovat ve spolupráci v boji proti nedovolenému obchodování se zbraněmi a při ničení zásob,
- nadále přispívat k provádění kontroly zbraní a příslušných režimů budování důvěry, Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) týkající se všech tří pilířů, jakož i Úmluvy o chemických zbraních (CWC), Úmluvy o biologických zbraních (BWC) a dalších stávajících závazků vyplývajících z příslušných mezinárodních dohod a jiných mezinárodních závazků.

2.3. *Mírové řešení sporů*

Krátkodobé priority

- zachovat účinnou spolupráci mezi EU a Gruzíí za účelem urovnání konfliktu v rámci dohodnutých formátů, mimo jiné s cílem zajistit plné provedení dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008 zprostředkované EU a bezpečný, dobrovolný a důstojný návrat vnitřně vysídlených osob a uprchlíků do jejich domovů, jakož i stanovit způsoby vhodného zapojení gruzínských regionů Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie do prohlubování vztahů mezi EU a Gruzíí,
- zachovat účinnou spolupráci a koordinaci mezi EU a Gruzíí při mírovém řešení konfliktu, mimo jiné prostřednictvím pravidelného politického dialogu, a udržet otázku budování míru a bezpečnosti na předních místech programu EU,
- koordinovat úsilí o usnadnění provádění dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008, kterou zprostředkovala EU, mimo jiné vypracováním a prosazováním s ní spojených prováděcích opatření,

- zintenzivnit úsilí o zajištění smysluplných jednání a dosažení hmatatelných výsledků v rámci ženevských mezinárodních jednání, kterým společně předsedají EU, OSN a OBSE na základě dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008 zprostředkované EU, s cílem nalézt trvalá řešení bezpečnostních a humanitárních problémů vyplývajících z nevyřešeného konfliktu,
- plně a účinně využívat kanceláři pozorovatelské mise EU v Gruzii s cílem přispět ke stabilitě, normalizaci, včetně usnadnění bezpečného a normálního života místních komunit žijících na obou stranách správních hranic, a k budování důvěry,
- pokračovat v práci na obnovení a účinném fungování mechanismu předcházení incidentům a reakce na ně v Gali a Ergneti a zdvojnásobit úsilí o řešení bezpečnostních a humanitárních potřeb osob postižených konfliktem,
- pokračovat v úsilí o řešení případů porušování lidských práv v gruzínských regionech Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie,
- podporovat úsilí o mírové řešení konfliktu, mimo jiné navázáním kontaktů s obyvatelstvem gruzínských regionů Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie s ohledem na gruzínskou politiku usmíření a zapojení (včetně mírové iniciativy) a politiku EU spočívající v neuznávání těchto oblastí a v angažovanosti při jejím provádění, při němž EU a Gruzie spolupracují,
- spolupracovat s obyvatelstvem z oblastí podél správních hranic a sdílet s nimi výhody a příležitosti vyplývající z politického přidružení mezi EU a Gruzii a procesu hospodářské integrace, včetně bezvízového režimu pro krátkodobé pobyty v schengenském prostoru,
- pokračovat v prosazování svobody pohybu, obchodu, hospodářských vazeb a vzdělávacích příležitostí přes správní hranice, mimo jiné prostřednictvím mírové iniciativy „Krok k lepší budoucnosti“ a podle potřeby přezkumem právních předpisů.
Spolupracovat při provádění opatření na podporu mezilidských kontaktů, budování důvěry a úsilí o usmíření mezi komunitami rozdělenými konfliktem,
- učinit další kroky na podporu udržitelného začlenění vnitřně vysídlených osob (vlastnická práva, zaměstnanost a cílená podpora),
- zajistit účinné provádění národního akčního plánu na období 2022–2024 o provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN o ženách, míru a bezpečnosti (rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 +),
- posílit smysluplnou účast žen na mírovém řešení konfliktů a budování míru a zajistit, aby ženy postižené konfliktem a občanská společnost byly aktivně konzultovány v rámci veškerého úsilí o řešení konfliktů,
- pokračovat ve společném úsilí a vyvíjet preventivní opatření o další konsolidaci politiky neuznávání na mezinárodní scéně.

Střednědobé priority

- podniknout kroky k nalezení udržitelného vyřešení konfliktu, a aniž jsou dotčeny stávající formy řešení sporných otázek, bude mírové řešení sporů jedním z hlavních témat politického dialogu mezi stranami a dialogu s dalšími významnými mezinárodními subjekty,
- pokračovat ve společném úsilí o podporu zřízení mezinárodních bezpečnostních mechanismů v gruzínských regionech Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie, přístupu mezinárodních organizací pro lidská práva na tato území a plného provádění mandátu Pozorovatelské mise Evropské unie v Gruzii (EUMM Georgia) v celé Gruzii,
- pokračovat v úsilí o bezpečný, důstojný a dobrovolný návrat všech vnitřně vysídlených osob a uprchlíků do místa původu v souladu se zásadami mezinárodního práva,
- nadále spolupracovat s Mezinárodním trestním soudem (MTS) prováděním Římského statutu a souvisejících nástrojů, a to s náležitým ohledem na zásadu zachování jeho integrity. Pokračovat ve spolupráci s Mezinárodním trestním soudem v souvislosti s vyšetřováním války, k níž došlo v srpnu 2008.

3. Právo, svoboda a bezpečnost

V březnu 2017 bylo gruzínským občanům umožněno bezvízové cestování do EU. V této souvislosti by Gruzie měla i nadále plnit kritéria pro uvolnění vízového režimu a zabývat se doporučeními obsaženými v pravidelných zprávách v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti, které vydává Komise, s cílem zajistit udržitelnost bezvízového styku, a přispět tak k mobilitě a mezilidským kontaktům mezi EU a Gruzii.

Rámcem posílené spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí tvoří dohoda o zpětném přebírání osob, partnerství v oblasti mobility mezi EU a Gruzii a případně ujednání a dohody o spolupráci s několika agenturami EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, jako jsou Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), Evropská migrační síť (EMN), Europol, Cepol a Eurojust.

3.1. Ochrana osobních údajů

Krátkodobé priority

- zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů a přijmout právní předpisy v souladu s evropskými standardy a přijmout praktické kroky k zajištění dodržování práva na ochranu osobních údajů ve veřejném a soukromém sektoru, a to i v oblasti trestního soudnictví,
- posílit kapacitu orgánů dozoru nad ochranou údajů s cílem zajistit řešení výzev souvisejících s moderními technologiemi v oblasti ochrany údajů a úspěšné provádění evropských norem v Gruzii.

Střednědobé priority

- dále posilovat kapacitu orgánů dohledu nad ochranou údajů a sledovat uplatňování norem pro ochranu údajů.

3.2. Migrace, azyl a integrovaná správa hranic

Krátkodobé priority

- zajistit trvalé plnění všech kritérií pro uvolnění vízového režimu, jakož i doporučení, která Komise vydala ve zprávách o mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti,
- pokračovat v účinném provádění dohod o zpětném přebírání, včetně dohody mezi EU a Gruzii o zpětném přebírání,
- posílit operativní spolupráci s cílem dosáhnout rychlého snížení počtu neopodstatněných žádostí o azyl podaných státními příslušníky Gruzie v rozšířeném schengenském prostoru,
- účinně provádět změny gruzínského zákona „o pravidlech a postupech pro gruzínské občany opouštějící Gruzii a vstupující do Gruzie“ při plném dodržování lidských práv a požadavků na ochranu údajů,
- pokračovat v organizování informačních kampaní o právech a povinnostech při bezvízovém cestování,
- dále posílit správu hranic a zachovat vysokou kvalitu hraničních kontrol a ostrahy hranic,
- podávat zprávy o zlepšení analýzy údajů o migraci a hodnocení rizik,
- pravidelně aktualizovat (alespoň jednou za dva roky) migrační profil Gruzie,
- pokračovat v posilování operativní spolupráce s Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), včetně spolupráce na integrované správě hranic, výměny zaměstnanců, odborné přípravy, pozorovatelů z regionu při společných operacích a výměny informací prostřednictvím sítě pro analýzu rizik v rámci Východního partnerství,
- dokončit a účinně provádět gruzínskou strategii pro integrovanou správu hranic na období 2021–2025 a její akční plán.

Střednědobé priority

- účinně provádět gruzínskou strategii pro migraci na období 2021–2030 a její akční plány,
- vyvinout účinnější způsoby, jak nabízet cirkulační a legální migraci, včetně systémů migrace za prací, a současně respektovat stávající vnitrostátní právní předpisy a pravomoci, jakož i plně dodržovat lidská práva všech migrujících pracovníků,
- účinně vypracovat a provádět gruzínskou strategii pro integrovanou správu hranic na období 2021–2025 a její akční plány,
- zachovat vysokou kvalitu hraničních kontrol a ostrahy hranic,
- pokročit při vymezení státních hranic se sousedními zeměmi,

- pokračovat v účinném provádění státního programu a činností pro opětovné začlenění.

3.3. *Prosazování práva*

Krátkodobé priority

- Zajistit plnou provozní kapacitu orgánu dohledu odpovědného za nezávislé vyšetřování stížností na úředníky donucovacích orgánů. Stížnosti na policii budou vyžadovat profesionální a účinný mechanismus k zajištění věrohodné reakce, a to i prostřednictvím vnitřní generální inspekce,
- i nadále zajišťovat účinné fungování odboru ministerstva vnitra pro ochranu lidských práv a sledování kvality vyšetřování, mimo jiné podporou poskytování odborné přípravy pracovníkům donucovacích orgánů v oblasti lidských práv, jak je zaručuje Evropská úmluva o lidských právech,
- posilováním stávajících a zaváděním nových trestů jiných než odnětí svobody a navýšením kapacit probačních služeb dále rozšiřovat uplatňování alternativ trestu odnětí svobody,
- modernizovat vyšetřovací postupy a techniky v boji proti organizované, závažné a veškeré jiné trestné činnosti.

3.4. *Boj proti organizované trestné činnosti*

Krátkodobé priority

- Zajistit další provádění příslušných akčních plánů boje proti obchodování s lidmi a pokračovat v činnostech zaměřených na rozvoj kapacit státních orgánů, aby byly schopny aktivně odhalovat a účinně vyšetřovat případy obchodování s lidmi,
- sledovat efektivitu aktivního zjišťování a vyšetřování případů obchodování s lidmi a podávat o ní zprávy,
- vypracovat novou národní strategii pro boj proti organizované trestné činnosti a její doprovodný akční plán a zajistit jejich účinné provádění,
- plně využívat dohody o operativní a strategické spolupráci s Europolem, mimo jiné poskytováním operativních a strategických informací a větším zapojením do politického cyklu EU / evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT),
- pokračovat ve spolupráci s agenturou CEPOL pro účely vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva,
- pokračovat v dalším rozvoji policejní práce založené na zpravodajských informacích a jednotného systému analýzy trestné činnosti, mimo jiné přijetím a prováděním strategie policejní práce založené na zpravodajských informacích.

Střednědobé priority

- Pokračovat v úsilí v oblasti předcházení organizované trestné činnosti a boje proti ní, zejména v rámci politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti / evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT),
- posílit spolupráci při řešení kyberkriminality a poskytnout gruzínským orgánům odpovídající vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva,
- zvýšit úsilí v boji proti kyberkriminalitě s cílem vytvořit komplexní právní a institucionální rámec v souladu s Budapeštskou úmluvou,
- dále posilovat přeshraniční spolupráci donucovacích orgánů v boji proti gruzínským organizovaným zločineckým skupinám.

3.5. *Boj s nedovolenými drogami*

Krátkodobé priority

- Pokračovat ve spolupráci v oblasti drogové prevence úplným sladěním protidrogových politik s postoji EU a dále zlepšit mechanismy prevence prováděním národní strategie pro prevenci zneužívání drog na období 2021–2026 a jejich příslušných akčních plánů,

- udržovat úzkou spolupráci s Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) s cílem posílit kapacitu gruzínského národního střediska pro sledování drog (NDO) a vyměňovat si relevantní a platné informace,
- zajistit provádění vnitrostátních protidrogových strategií a následných akčních plánů.

Střednědobé priority

- Nadále zajišťovat vyvážený a integrovaný přístup k drogové problematice s cílem posílit systémy pro zvládání zdravotních a sociálních důsledků užívání drog a rovněž zajistit účinnější prevenci a usilovat o snížení jejich nabídky, omezení obchodu s nimi a poptávky po nich,
- pokračovat v pravidelném dialogu o drogové problematice v rámci Východního partnerství.

3.6. *Boj proti praní peněz a proti financování terorismu*

Krátkodobé priority

- Uvést gruzínské právní předpisy do souladu s čtvrtou a pátou směrnicí EU o boji proti praní peněz,
- sledovat počty vydaných příkazů ke zmrazení a konfiskaci i odhadovanou hodnotu zmrazeného a konfiskovaného majetku a podávat o nich zprávy, aby bylo zaručeno účinné provádění gruzínských právních předpisů o konfiskaci výnosů z trestné činnosti.

Střednědobé priority

- Pokračovat v úsilí o další rozvoj právního a institucionálního rámce pro prevenci a boj proti praní peněz a financování terorismu, mimo jiné sblížením s právními předpisy EU v těchto oblastech,
- nadále uplatňovat normy týkající se financování terorismu uvedené v doporučeních Finančního akčního výboru (FATF),
- pokračovat ve spolupráci s FATF, Radou Evropy a výborem MONEYVAL, jakož i s příslušnými orgány v členských státech EU v otázkách boje proti praní peněz,
- pokračovat v posilování operativní spolupráce v oblasti konfiskace, vymáhání majetku a správy majetku prostřednictvím účinné komunikace a výměny osvědčených postupů mezi gruzínskými orgány a úřadem EU pro vyhledávání majetku z trestné činnosti.

3.7. *Právní spolupráce*

Krátkodobé priority

- Pokračovat v provádění dohody o operativní spolupráci s Eurojustem.

Střednědobé priority

- Posílit justiční spolupráci v občanských a obchodních věcech prováděním Úmluvy z roku 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních a Úmluvy z roku 1970 o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských a obchodních,
- přistoupit k hlavním úmluvám Haagské konference o mezinárodním právu soukromém v oblasti soudní spolupráce, jakož i o ochraně dětí, jako je Úmluva z roku 2005 o dohodách o volbě soudu a Haagská úmluva z roku 2007 o výživném na děti a dalších druzích vyživovacích povinností a její protokol o rozhodném právu pro vyživovací povinnost, a provádět je,
- posílit justiční spolupráci v trestních věcech přistoupením k příslušným úmluvám, zejména úmluvám Rady Evropy, a jejich prováděním.

4. **Obchod a obchodní záležitosti**

Strany budou pokračovat v prohlubování integrace na základě dohody o přidružení a prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Strany si jsou vědomy toho, že dosud nebylo využito plného potenciálu této dohody, a budou spolupracovat na dosažení souladu s *acquis* EU, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, zejména v níže uvedených oblastech souvisejících s obchodem.

Účinné provedení dohody o přidružení a její prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, spojené s širším procesem sbližování právních předpisů a souvisejícími nezbytnými reformami, přispívá k vytvoření podmínek pro posílení hospodářské a obchodní vztahy s EU, což povede k další postupné hospodářské integraci Gruzie do vnitřního trhu Evropské unie, jak je stanoveno v dohodě o přidružení. Strany budou spolupracovat na provádění všech ustanovení dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Obě strany pravidelně spolupracují, mimo jiné prostřednictvím dvoustranných struktur zřízených v rámci dohody o přidružení mezi EU a Gruzii, jakož i v mnohostranných rámcích.

Gruzie posílí vnitrostátní institucionální rámec s cílem zajistit nestranné provádění, prosazování a sledování nových právních předpisů přijatých v každé příslušné oblasti.

Gruzie bude EU pravidelně informovat o aktuálním stavu sbližování prostřednictvím specializovaných podvýborů a v rámci každoročního zasedání Výboru pro přidružení ve složení pro obchod. Dle potřeby a po dohodě obou stran poskytne EU pomoc a odborné znalosti, aby gruzínským orgánům pomohla v tomto procesu.

4.1. *Obchod zbožím*

Krátkodobé priority

- Dosáhnout dalšího zlepšení v oblasti statistiky obchodu,
- spolupracovat při zvyšování diverzifikace struktury vývozu Gruzie, včetně vývozu nových výrobků na trh EU.

Střednědobé priority

- Úzce spolupracovat za účelem účinného uplatňování mechanismu proti obcházení opatření,
- pomoci Gruzii při vypracování a provádění právních předpisů o přístupu na trh nebo jiných souvisejících otázkách (tj. nástroje na ochranu obchodu), které bude v budoucnu případně připravovat,
- zajistit výměnu informací ohledně vývoje a politiky v oblasti přístupu na trh.

4.2. *Technické předpisy, normalizace a související infrastruktura*

Krátkodobé priority

- Připravit právní předpisy, které se Gruzie zavázala provádět na základě dohody o přidružení, jak je stanoveno v její strategii týkající se technických překážek obchodu,
- dále rozvíjet infrastrukturu související se správou norem, technickými předpisy, metrologií, dozorem nad trhem, akreditací a postupy posuzování shody, mimo jiné i prostřednictvím podpory ze strany EU,
- usnadňovat přípravu a adaptaci zúčastněných stran, včetně hospodářských subjektů, na provádění harmonizovaných právních předpisů,
- pokračovat v provádění strategie pro dozor nad trhem s průmyslovým zbožím,
- v oblasti dozoru nad trhem posilovat správní kapacity příslušných gruzínských státních institucí a orgánů dozoru nad trhem,
- zajistit další odbornou přípravu zaměstnanců pro správu vládních orgánů a agentur zabývajících se technickými předpisy, metrologií a standardizací a akreditací,
- sdílet informace o veškerých relevantních aspektech gruzínských strategií v oblasti technických překážek obchodu a dozoru nad trhem, včetně příslušných lhůt.

4.3. *Sanitární a fytosanitární opatření*

Krátkodobé priority

- Podporovat systém včasného varování pro bezpečnost potravin a krmiv, jakož i zdraví zvířat a rostlin,
- pořádat informační kampaně s příslušnými agenturami, podniky a nevládními organizacemi ohledně požadavků pro přístup na trh EU a s občanskou společností ohledně příslušných aspektů ochrany spotřebitele týkající se potravin a bezpečnosti potravin,

- poskytovat Gruzii další technickou pomoc a podporu ze strany EU při vypracovávání a provádění sanitárních a fytosanitárních předpisů, včetně odborné přípravy příslušných zaměstnanců, pomáhat příslušnému orgánu při budování kapacit a podporovat zlepšování kapacity laboratoří v souladu s požadavky EU,
- podporovat Gruzii v úspěšném provádění harmonizovaných právních předpisů v oblasti sanitárních a fytosanitárních opatření,
- pomoci gruzínským podnikům, aby se mohly dobře připravit na provádění harmonizovaných právních předpisů. Zaměřit podporu zejména na adaptační schopnosti provozovatelů mikropodniků a malých a středních potravinářských podniků.

Střednědobé priority

- Podporovat Gruzii, aby mohla lépe analyzovat rizika v oblasti sanitárních a fytosanitárních opatření. Zajistit veterinární a fytosanitární kontroly a kontroly v oblasti bezpečnosti potravin na stanovištích hraniční kontroly. Usnadnit gruzínským podnikům adaptaci na provádění harmonizovaných právních předpisů. Pokročit při povolování dalších potravinářských výrobků na trh EU,
- spolupracovat v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a v otázce omezeného používání antibiotik v živočišné výrobě v zájmu boje proti rezistenci vůči antibiotikům.

4.4. *Cl a usnadňování obchodu*

Krátkodobé priority

- Pokračovat ve spolupráci při probíhající práci na sblížení gruzínských právních předpisů s *acquis* EU a mezinárodními normami uvedenými v příslušné příloze dohody o přidružení, jako je nový celní kodex,
- zajistit provádění strategického rámce pro celní spolupráci s následným přezkumem a aktualizací podle potřeby,
- nadále podporovat sblížení gruzínských právních předpisů o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány s *acquis* EU, jak se předpokládá v dohodě o přidružení,
- pravidelně informovat o provádění celního kodexu,
- pomoci Gruzii při přistoupení k Úmluvě o společném tranzitním režimu,
- spolupracovat na opatřeních týkajících se iniciativ a platform v oblasti digitalizace cel, které budou otevřeny Gruzii.

Střednědobé priority

- Dále modernizovat fungování gruzínských celních orgánů,
- dále zjednodušovat a modernizovat celní postupy,
- spolupracovat při celních kontrolách, jež vycházejí z vyhodnocení rizik, a sdílet důležité informace, které přispívají ke zlepšení řízení rizik a bezpečnosti dodavatelských řetězců, usnadnit legální obchod a bezpečnost dováženého a vyváženého zboží nebo zboží v tranzitu,
- prohloubit dialog v oblasti boje proti podvodům za účelem zamezení nezákonnému obchodu, mimo jiné s výrobky podléhajícími spotřební dani, zejména prostřednictvím posílené spolupráce v rámci Protokolu o vzájemné správní pomoci v celních záležitostech,
- budovat kapacity s cílem zlepšit využívání digitálního celního prostředí,
- usilovat o vzájemné uznávání systému oprávněných hospodářských subjektů, jak je stanoveno v dohodě o přidružení.

4.5. *Pravidla původu*

Krátkodobé priority

- Provádět ustanovení celoevropsko-středomořské úmluvy, zejména v oblasti dokladů o původu (vydávání a ověřování, dodržování pravidel původu) a celní spolupráce.

4.6. *Usazení, obchod se službami a elektronický obchod*

- Poskytovat odbornou přípravu a vytvářet odpovídající správní kapacitu, aby se mohlo realizovat plánované sblížení právních předpisů,

- vyměňovat si informace a zkušenosti s rozvojem interoperabilních platforem pro elektronické obchodování,
- vyměňovat si informace a zkušenosti ohledně zvyšování povědomí zúčastněných stran o provádění a prosazování klíčových ustanovení směrnice EU o poštovních službách, zejména povinnosti poskytovat všeobecné služby, jakož i jiných relevantních opatření v poštovním odvětví.

4.7. Veřejné zakázky

Krátkodobé priority

- Snížit podíl přímo zadávaných zakázek (bez otevřeného řízení) prostřednictvím přísnějších sekundárních právních předpisů a přísnějšího uplatňování pravidel, zejména pokud jde o přímé zadávání veřejných zakázek z důvodu naléhavé potřeby a událostí s omezeným časovým rámcem,
- zřídit nezávislý a nestranný orgán pro přezkum zadávání veřejných zakázek v souladu s revidovaným právním rámcem,
- poskytovat přesné a včasné informace o plánované legislativní činnosti ovlivňující politiku zadávání veřejných zakázek a její provádění, a to jak pro sblížení právních předpisů, tak pro zřizování institucí v oblasti zadávání veřejných zakázek.
- Rada přidružení přijme příslušné společné rozhodnutí o poskytnutí přístupu na trh v souladu s dokončením fáze I plánu týkajícího se kapitoly o zadávání veřejných zakázek.

Střednědobé priority

- Strany budou dále jednat o provádění závazků vyplývajících z dohody o přidružení,
- Gruzie bude s podporou EU pokračovat ve vypracovávání a přijímání nových právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek v souladu s procesem sblížení a časovým rozvrhem stanoveným v dohodě o přidružení.

4.8. Práva duševního vlastnictví

Krátkodobé priority

- Podpořit fungování Národního střediska duševního vlastnictví Gruzie „Sakpatenti“ s cílem zajistit ochranu práv k průmyslovému vlastnictví a autorských práv, rozšířit spolupráci s orgány třetích zemí a odvětvovými sdruženími,
- posílit donucovací kapacity příslušných vládních orgánů nebo výkonných agentur a zajistit řádné fungování soudního systému, aby měli držitelé práv zaručen přístup ke spravedlnosti a zajistilo se uplatňování sankcí,
- přijmout účinná opatření proti padělání a pirátství, včetně tvorby statistických údajů o činnostech, které se mají mezi stranami sdílet,
- spolupracovat při uplatňování režimu vyčerpání práv v oblasti duševního vlastnictví.

Střednědobé priority

- Zajistit vysokou úroveň ochrany práv duševního vlastnictví a jejich prosazování držitelům práv obou stran,
přijmout opatření ke zvýšení povědomí veřejnosti v oblasti ochrany a využívání duševního a průmyslového vlastnictví a zajistit účinný dialog s držiteli práv.

4.9. Hospodářská soutěž

Střednědobé priority

- Spolupracovat při provádění kapitoly o hospodářské soutěži obsažené v dohodě o přidružení a souvisejících reformech. Spolupráce se zaměří na institucionální rámec a příslušné správní kapacity gruzínského orgánu pro hospodářskou soutěž s cílem zajistit účinné provádění příslušných právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže,
- spolupráce bude rovněž zahrnovat posílený dialog o donucovacích opatřeních v oblasti hospodářské soutěže a dotací.

4.10. *Transparentnost*

Krátkodobé priority

- Dále posílit provádění závazků týkajících se transparentnosti při tvorbě obchodních politik,
- diskutovat o osvědčených postupech a svých zkušenostech v oblasti transparentní tvorby politik, sdílet informace a poskytovat příslušnou odbornou přípravu, mimo jiné o mechanismech komunikace a konzultacích se zúčastněnými stranami, jakož i pořádat semináře a další akce pro širší veřejnost, jejichž cílem je objasnit provádění dohody o přidružení a proces sbližování.

4.11. *Obchod a udržitelný rozvoj*

Krátkodobé priority

- Zavést vhodný systém prosazování a dohledu pro všechny pracovní normy a práva, a zejména pro vymýcení dětské práce, v souladu s mezinárodními a unijními zásadami a postupy,
- spolupracovat na provádění aktualizovaného vnitrostátně stanoveného příspěvku a na rozvoji dlouhodobé strategie nízkemisního rozvoje v souladu s Pařížskou dohodou,
- dále posílit účinnost provádění systému CITES, zejména u druhů, s nimiž se s EU obchoduje ve velkém množství, jako je například *Galanthus* spp.,
- pokračovat ve zlepšování a výměně osvědčených postupů v rámci kapitoly týkajících se zapojení zúčastněných stran a dialogu s občanskou společností,
- pokračovat v dialogu o provádění závazků týkajících se obchodu a udržitelného rozvoje.

Střednědobé priority

- Pokračovat ve výměně informací o účinném provádění pracovních norem a o prosazování ochrany práce, včetně účinného dohledu a vymáhání,
- projednat provádění mnohostranných dohod o životním prostředí, jichž jsou obě strany smluvními stranami,
- spolupracovat na prosazování ambiciózního celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti.

5. **Hospodářská a odvětvová spolupráce**

Strany budou spolupracovat na posílení hospodářského rozvoje a hospodářské integrace, mimo jiné prohloubením odvětvové spolupráce, podporou rozvoje malých a středních podniků se zaměřením na dosažení udržitelného, ekologického, inkluzivního a digitálního hospodářského růstu. Strany budou spolupracovat při řešení socioekonomických důsledků pandemie COVID-19 a současně budovat krátkodobou a dlouhodobou odolnost. Strany budou spolupracovat s cílem zajistit důstojnou práci a spravedlivé pracovní podmínky pro všechny, posílit rovné příležitosti a přístup na trh práce, bojovat proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Gruzie posílí sbližování právních předpisů s *acquis* EU v souladu se závazky vyplývajícími z dohody o přidružení. Posílí také vnitrostátní institucionální rámec s cílem zajistit nezávislé provádění, prosazování a sledování nových právních předpisů přijatých v každé příslušné oblasti. Gruzie bude EU pravidelně informovat o aktuálním stavu sbližování prostřednictvím specializovaných podvýborů a v případě potřeby a po vzájemné dohodě obou stran poskytne EU pomoc a odborné znalosti, aby Gruzii v tomto procesu pomohla.

5.1. *Hospodářský rozvoj a tržní příležitosti*

Střednědobé priority

- Spolupracovat s cílem podpořit Gruzii při budování plně fungujícího tržního hospodářství, v němž se bude klást důraz na dosažení udržitelného, ekologického a inkluzivního hospodářského růstu, a při postupném sbližování jejích politik s politikami EU podle hlavních zásad makroekonomické stability, zdravých veřejných financí, silného finančního sektoru a udržitelné platební bilance,

- monitorovat makroekonomický vývoj, projednávat hlavní politické otázky a sdílet informace o osvědčených postupech posilování pravidelného makroekonomického dialogu s cílem zlepšit kvalitu tvorby hospodářských politik,
 - posílit nezávislost a regulační kapacitu Gruzínské národní banky a sdílet odborné znalosti EU o měnové a kurzové politice, mimo jiné o mezinárodní úloze eura, a to v zájmu dalšího rozvoje schopností Gruzie v těchto oblastech,
 - dále zlepšovat udržitelnost a správu veřejných financí dalším zlepšováním daňových reforem,
 - zlepšit účinnost státních podniků a dále snížit související fiskální rizika přijetím standardů správy a řízení společnosti,
 - vypracovat udržitelný, komplexní a dobře nastavený systém sociálního zabezpečení,
- podporovat větší zapojení žen na trhu práce a podnikání ve prospěch hospodářského růstu.

5.2. *Zemědělství a rozvoj venkova*

Krátkodobé priority

- Zajistit provádění strategie pro zemědělství a rozvoj venkova na období 2021–2027 a příslušných akčních plánů,
- do roku 2021 přijmout a provést strategický dokument týkající se složky o bezpečnosti potravin v rámci strategie pro zemědělství a rozvoj venkova (ARDS) na období 2021–2027,
- provést institucionální reformu rozvoje venkova,
- podporovat rozvoj efektivních hodnotových řetězců a pomáhat malým a středním podnikům, aby zvýšily svou konkurenceschopnost ve vybraných odvětvích s vysokou exportní hodnotou. Posílit soudržnost mezi výběrem prioritních hodnotových řetězců a obchodními prioritami,
- zajistit příležitosti pro ženy v diverzifikovaných venkovských ekonomikách,
- zajistit poskytování veškerých veřejných služeb ve venkovských oblastech se zvláštním důrazem na nejvzdálenější venkovské oblasti, aby nikdo nezůstal opomenut.

Střednědobé priority

- Modernizovat instituce odpovědné za rozvoj zemědělství a venkova a zlepšit efektivitu jejich práce, a to i zapojením všech příslušných zainteresovaných zástupců odvětví do tohoto procesu. Dále posílovat mechanismus koordinace mezi vládou a organizacemi občanské společnosti,
- podporovat a usnadňovat zemědělství šetrné ke klimatu, energeticky účinné technologie a správnou zemědělskou praxi. Modernizovat a zlepšit produkci, zpracování a skladování zemědělských produktů s cílem zvýšit produktivitu, přidanou hodnotu a konkurenceschopnost gruzínského zemědělství,
- usnadnit postupné přijímání obchodních norem pro zemědělské produkty s cílem podpořit lepší bezpečnost potravin a pokračovat v provádění režimů jakosti, včetně ekologického zemědělství a produktů se zeměpisným označením,
- zlepšit konkurenceschopnost a udržitelnost zemědělské produkce, mimo jiné prosazováním úspor z rozsahu prostřednictvím tržně orientovaných zemědělských družstev a organizací producentů, rozvojem poradenských a školicích systémů v zájmu zvýšení produkce a vývozu, podporováním organické produkce a usnadněním přístupu k rentabilním úvěrovým a finančním zdrojům pro zemědělství,
- postupně směřovat k účinné zemědělské politice a politice rozvoje venkova podle osvědčených modelů EU a uplatňovat tyto politiky v praxi,
- zvyšovat zaměstnanost a zlepšovat životní podmínky ve venkovských oblastech lepším hospodařením s přírodními zdroji, kvalitnějšími službami a infrastrukturou a diverzifikací venkovské ekonomiky.

5.3. Vnitřní finanční kontrola ve veřejné správě a externí audit

Krátkodobé priority

- Dále rozvíjet systém vnitřní kontroly v rámci decentralizované manažerské odpovědnosti, včetně funkčně nezávislého interního auditu ve státních orgánech zajištěním harmonizace s všeobecně uznávanými mezinárodními normami, rámci a osvědčenými postupy EU.

Střednědobé priority

- Pokračovat ve zdokonalování systému vnitřní kontroly a interního auditu ve veřejném sektoru v souladu s hodnocením odchylek mezi stávající praxí a obecně uznávanými mezinárodními normami, rámci a osvědčenými postupy EU,
- zajišťovat další rozvoj funkce externího auditu účetního dvora (Státní kontrolní úřad Gruzie) v souladu s všeobecně uznávanými mezinárodními normami (INTOSAI).

5.4. Veřejné zdraví

Krátkodobé priority

- Dále provádět *acquis* EU v oblasti zdraví, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení, zejména co se týče bezpečnosti krve, kontroly tabáku, kvality a bezpečnosti látek lidského původu (krev, tkáň, orgány a buňky), infekčních onemocnění připravenosti na pandemii rovněž v souladu s mezinárodními závazky Gruzie vyplývajícími z Rámcové úmluvy o kontrole tabáku a mezinárodních předpisů v oblasti zdraví,
- zlepšit krytí v rámci programu všeobecné zdravotní péče a snížit přímé platby pacientů. Posílit digitalizaci (elektronické zdravotnictví),
- zkvalitnit a zvýšit dostupnost primární zdravotní péče za účelem prevence nemocí a zlepšení kvality života,
- dokončit, přijmout a zahájit provádění národní zdravotní strategie a jejích akčních plánů,
- posilovat národní víceoborová opatření pro boj proti antimikrobiální rezistenci mimo jiné posílením dozoru, obezřetným užíváním antimikrobik a kontrolou infekcí ve zdravotnických zařízeních,
- v rámci sblížování s *acquis* EU v oblasti léčivých přípravků připravit provádění pokynů Mezinárodní rady pro harmonizaci technických požadavků týkajících se humánních léčivých přípravků. Gruzie by tak získala dobrý základ pro zajištění kvality, bezpečnosti a účinnosti léčivých přípravků (většinou pro dovoz nebo pro místní výrobu/spotřebu).

Střednědobé priority

- Zlepšit inkluzivnost zdravotnických a preventivních služeb, např. podporou zdravého životního stylu prostřednictvím zapojení organizací občanské společnosti a místních orgánů,
- posílit tvorbu politik a kontrolu zdravotnických zařízení, jakož i práv pacientů a jejich vymahatelnosti,

posílit zdravotnická zařízení – z nichž většina je provozována soukromými subjekty – a jejich odpovědnost zavedením kvalitativních ukazatelů, nákupů na základě hodnoty a dalších procesů pro řízení kvality, včetně uznávání akreditace zdravotnických zařízení mezinárodními akreditačními orgány.

5.5. Daňové otázky

Krátkodobé priority

- Zlepšit a zjednodušit daňové předpisy,
- podporovat řádnou správu v daňové oblasti, zlepšit mezinárodní spolupráci a uplatňovat zásady řádné správy v oblasti daní, včetně celosvětových standardů týkajících se transparentnosti a výměny informací, spravedlivého zdanění a minimálních standardů, jež mají působit proti erozi základu daně a přesouvání zisku,

- zlepšit kapacitu daňové správy, zejména přechodem na lépe zaměřený systém daňové kontroly a vrácení DPH, jenž je založený na vyhodnocení rizika,
- posílit spolupráci s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) při maření podvodů a boji proti podvodům a pašování výrobků podléhajících spotřební dani,
- přijmout opatření k harmonizaci politik při maření podvodů a boji proti podvodům a pašování výrobků podléhajících spotřební dani, mimo jiné v klíčových oblastech politiky,
- spolupracovat s Gruzii při přistoupení k Protokolu Světové zdravotnické organizace (WHO) o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky a jeho úspěšném provádění,
- rozvíjet spolupráci s daňovými správami členských států EU výměnou nových zkušeností a trendů v oblasti daní, včetně prozkoumání možností zapojení daňové správy Gruzie do programu EU Fiscalis.

Střednědobé priority

- Postupně sladit vnitrostátní sazby spotřební daně z tabákových výrobků (do roku 2026) s daňovými úrovněmi EU,
- postupně sladit gruzínské právní předpisy se směrnicí Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

5.6. *Statistiky*

Krátkodobé priority

- Odstranit statistické nesrovnalosti v měření údajů o dvoustranném obchodu EU s Gruzii,
- zajistit rozřídění údajů podle pohlaví a jejich použití pro účely analýzy a podávání zpráv.

Střednědobé priority

- Zajistit sblížení s příslušným *acquis* EU,
- zavést evidenci obyvatel v Gruzii,
- vypracovávat regionální statistiky v souladu s klasifikací NUTS,
- zlepšit přístup k administrativním údajům a jejich využívání pro statistické účely,
- nadále zajišťovat, aby byly statistiky a údaje dostupné výzkumným pracovníkům, novinářům i široké veřejnosti,
- uvést metodiku podnikových statistik do souladu s normami EU a zaměřit sestavování podnikových statistik na budoucí požadavky na údaje, jak jsou uvedeny v rámcovém nařízení pro integraci podnikových statistik (FRIBS). V zájmu zkvalitnění procesu sblížení právních předpisů podporovat sdílení zkušeností zemí EU s prováděním rámcového nařízení FRIBS.

5.7. *Spotřebitelská politika*

- Pokračovat v postupném sblížení gruzínských právních předpisů s příslušnými právními předpisy EU a mezinárodními nástroji,
- posilovat ochranu spotřebitele v Gruzii, především prostřednictvím školení státních úředníků a dalších zástupců zájmů spotřebitelů ohledně sblížení s právními předpisy EU a jejich následného provádění.

5.8. *Právo obchodních společností, účetnictví a auditů a správa a řízení společností*

Krátkodobé priority

- Provádět gruzínský zákon o podnikatelích v souladu s požadavky přílohy dohody o přidružení.

Střednědobé priority

- Rozvíjet správní kapacitu příslušných státních institucí,
- dále na vnitrostátní úrovni zavádět příslušné mezinárodní auditorské standardy a prosazovat, aby je na vnitrostátní úrovni uplatňovali všichni statutární auditoři,

- sdílet včasné, relevantní a přesné informace o aktuálním stavu stávajících právních předpisů a jejich souladu s právem EU na základě formátu, na kterém se strany dohodly, s cílem provádět právo EU v souladu s dohodnutým harmonogramem.

5.9. Finanční služby

Krátkodobé priority

- Přijmout a provést zákon o povinném pojištění motorových vozidel,
- určit oblasti, v nichž by měla být zajištěna odborná příprava a budování kapacit,
- poskytovat včasné, relevantní a přesné informace o aktuálním stavu a vývoji stávajících právních předpisů v Gruzii.

Střednědobé priority

- Dále rozvíjet rámec regulace a dohledu, který bude v souladu s mezinárodně dohodnutými regulačními normami, včetně nového přístupu a nástrojů pro dohled,
- zlepšit správní kapacitu orgánů dohledu,
- podporovat diverzifikaci finančních trhů prostřednictvím rozvoje trhů s pojištěním, kapitálem, penzijním pojištěním a nebankovními finančními službami. Posílit infrastrukturu finančního trhu a podpořit finanční udržitelnost a inkluzivnost,
- podpořit úsilí Gruzie o splnění kritérií pro případné přistoupení k jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA).

5.10. Politika v oblasti průmyslu a podnikání a těžba

Krátkodobé priority

- Provést gruzínskou strategii pro malé a střední podniky a příslušné akční plány,
- vypracovat navazující strategii pro malé a střední podniky zahrnutou do rozpočtu, včetně rámce pro měření výkonnosti. Zajistit konzultace se soukromým sektorem. Pověřit agentury pro malé a střední podniky jasnými cíli (včetně klíčových ukazatelů výkonnosti) a zároveň zajistit jejich provozní nezávislost a kontinuitu.

Střednědobé priority

- V co největší míře provádět plán pro Gruzii a doporučení uvedená v posouzení v rámci iniciativy „Small Business Act“,
- propojit rozvoj malých a středních podniků s příležitostmi, které vzniknou v souvislosti s prohloubenou a komplexní zónou volného obchodu, mimo jiné prostřednictvím obchodních (podpůrných) sítí (jako je Enterprise Europe Network) a klastrů,
- posílit dialog veřejného a soukromého sektoru s cílem zlepšit zapojení podniků všech velikostí a jejich sdružení do přípravy regulačních opatření a včas je informovat o prováděcích opatřeních, aby se podniky – zejména malé a střední podniky – mohly novým opatřením přizpůsobit,
- rozvíjet příležitosti ke vstupu gruzínských začínajících podniků na trhy EU a Gruzie,
- zlepšit dosah a přístup malých a středních podniků k financování, rozvíjet nebankovní financování pro podnikatelské činnosti, např. rizikový kapitál, skupinové financování, sociální podniky,
- podporovat rovnost žen a mužů a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozvoje malých a středních podniků v Gruzii podporou zvyšování podílu podnikatelek, zejména v malých a středních podnicích, jejich přístupu k financování atd.,
- podporovat podnikání mladých lidí a začleňovat mladé lidi do ekosystému pro podnikání a začínající podniky,
- zajistit lepší spolupráci mezi podniky prostřednictvím rozvoje a posílení podnikatelských klastrů se zaměřením na udržitelný, ekologický a inkluzivní hospodářský růst a s přihlédnutím k příležitostem, které nabízí přechod k oběhovému hospodářství,

- zvýšit produktivitu např. další digitalizací hospodářství a zaváděním inovativních postupů ve veřejném a soukromém sektoru; upřednostnit digitalizaci hodnotových řetězců strategického významu,
- prostřednictvím specializovaného podvýboru si vyměňovat informace o těžebním průmyslu a hutnictví s cílem lépe porozumět svým politikám, včetně provádění iniciativy EU v oblasti surovin, akčního plánu pro kritické suroviny, výzkumného programu Horizont 2020 a jeho následného programu Horizont Evropa a evropského inovačního partnerství v oblasti surovin.

5.11. Cestovní ruch

- Vyměňovat si mimo jiné prostřednictvím specializovaného podvýboru informace o rozvoji cestovního ruchu v Gruzii a EU, také o relevantních událostech a osvědčených postupech, a podporovat Gruzii při provádění její strategie na podporu cestovního ruchu.

5.12. Zaměstnanost, sociální politika a rovné příležitosti

Krátkodobé priority

- Pokračovat ve sbližování gruzínských právních předpisů s *acquis* EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovního práva, rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace v souladu se lhůtami stanovenými v příslušné příloze dohody o přidružení,
- vytvořit a provádět právní rámec pro účinný systém prosazování a dohledu nad veškerými pracovněprávními předpisy a pracovními podmínkami v souladu s mezinárodními zásadami a zásadami EU a budovat kapacity sociálních partnerů, soudnictví a dalších příslušných zúčastněných stran, pokud jde o harmonizované právní předpisy,
- provádět „zákon o podpoře zaměstnanosti“ a zajistit účinné fungování nové státní agentury pro podporu zaměstnanosti (SESA), a zejména zajistit zdroje (rozpočet, zaměstnance),
- provést strategii pro trh práce na období 2020–23 a příslušné akční plány,
- dále posilovat kapacity ministerstva pro vnitřně vysídlené osoby z okupovaných území, práce, zdravotnictví a sociálních věcí a sociálních služeb,
- posílit aktivní podporu přechodu mladých lidí do práce zajištěním rovných příležitostí pro všechny mladé lidi, aby získali nezbytné dovednosti a praktické zkušenosti pro snadnější přechod ze vzdělávání na trh práce,
- zajistit, aby systém sociální ochrany podporoval aktivizaci (účast na trhu práce), a zajistit přiměřenost a udržitelnost sociální pomoci a důchodových systémů.

Střednědobé priority

- I nadále zajišťovat účinný systém inspekce práce v souladu s mezinárodními a unijními postupy, aby byly zajištěny správní a donucovací kapacity v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pracovního práva, a posílit úlohu příslušných soudních orgánů a kapacity zúčastněných stran,
- pokračovat v posilování kapacit nové státní agentury pro podporu zaměstnanosti v souladu s postupy evropských veřejných služeb zaměstnanosti a zajistit dostupné a účinné služby zaměstnanosti,
- zavést pilotní přístupy na podporu přechodu mladých lidí do zaměstnání,
- sledovat provádění a výsledky strategie pro trh práce na období 2020–23,
- zachovat dobře fungující sociální dialog prostřednictvím účinného fungování tripartitní komise pro sociální partnerství a její regionální pobočky a budování kapacit sociálních partnerů,
- podporovat průřezová opatření s cílem zlepšit přístup osob ve zranitelném postavení k pracovním místům,
- rozvíjet zákoník sociálního zabezpečení zaměřený na zlepšení systému zaměstnanosti a sociálních dávek a zdravotní péče z širšího hlediska sociálního zabezpečení (zaměstnanost, sociální mobilita, zdravotní péče, sociální zabezpečení a sociální pomoc),
- ve spolupráci se sociálními partnery a mezinárodními organizacemi podniknout kroky k řešení problematiky „neformální zaměstnanosti“ / „nehlášené práce“.

5.13. Digitální ekonomika a společnost

Střednědobé priority

- Strany budou spolupracovat na další harmonizaci gruzínských právních předpisů se směrnicí EU o bezpečnosti sítí a informací a na zlepšení kybernetické odolnosti klíčových odvětví kritické infrastruktury a organizací veřejného sektoru na základě příslušných zkušeností, postupů a norem EU,
- sblížovat předpisy s *acquis* EU v oblasti elektronických komunikací, zejména dále posilovat nezávislost a správní kapacitu národního regulačního orgánu pro elektronické komunikace,
- provádět regionální dohodu o roamingu (očekává se, že bude podepsána počátkem roku 2022),
- provádět regionální dohodu o koordinaci spektra (očekává se, že bude podepsána počátkem roku 2022),
- provádět gruzínskou národní strategii rozvoje širokopásmového připojení a související akční plán s přihlédnutím k právním předpisům a osvědčeným postupům EU,
- podporovat Gruzii ohledně digitální konektivity v prostoru Černého moře,
- Strany budou spolupracovat na tom, aby Gruzie přijala právní rámce pro systémy elektronické identifikace a elektronické služby vytvářející důvěru v souladu s právními předpisy a osvědčenými postupy EU s cílem dosáhnout případné dohody o vzájemném uznávání služeb vytvářejících důvěru,
- posílit gruzínskou digitální ekonomiku v oblasti digitálních dovedností, digitálních inovací a ekosystémů začínajících podniků, kybernetické bezpečnosti a elektronických služeb pro občany a podniky a využívání údajů a služeb založených na vesmírných technologiích.

5.14. Politika rybolovu a námořní politika

Krátkodobé priority

- Podporovat integrovaný přístup k námořním záležitostem, zejména přispíváním k rozvoji meziodvětvových a regionálních iniciativ v námořní oblasti vytvořením koordinačního mechanismu a určením oblastí společného zájmu a dále aktivní spoluprací s pobřežními státy a zúčastněnými stranami v námořní odvětví v oblasti Černého moře v kontextu společného námořního programu pro oblast Černého moře,
- zlepšovat a prohlubovat spolupráci v zájmu lepšího sledování a kontroly rybolovných činností a obchodu s produkty rybolovu a jejich sledovatelnosti a kapacity příslušných orgánů s cílem účinně bojovat s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem,
- sledovat vývoj a opatření přijatá v rámci Generální komise pro rybolov ve Středozemním moři (GFCM) a dokončit změnu jejího postavení na řádného člena GFCM,
- pokračovat v provádění správy rybolovu a akvakultury v souladu se strategií GFCM do roku 2030 s cílem dosáhnout udržitelnosti rybolovu v Černém moři a udržitelného rozvoje akvakultury,
- pokračovat v probíhajícím procesu přijímání právního rámce vztahujícího se na rybolov a rybolovné činnosti gruzínského zámořského loďstva a nástrojů pro provádění tohoto právního rámce s cílem účinně bojovat proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu.

Střednědobé priority

- Přijmout nezbytná opatření k dosažení udržitelného rybolovu v Černém moři, a to jak v dvoustranném, tak ve vícestranném rámci na základě ekosystémového přístupu k řízení rybolovu,
- posílit vědeckou a technickou spolupráci na regionální a dvoustranné úrovni, aby se zajistila kapacita pro sledování rybolovných činností, shromažďování údajů a průzkumy na moři s cílem zlepšit hodnocení stavu populací a vzájemného působení rybolovu s mořským prostředím,
- využívat možností technické pomoci pro sledování rybolovu a dalšího rozvoje kontroly a dohledu na podporu provozu střediska pro sledování rybolovu a elektronického monitorovacího systému pro rybářská plavidla,

- přijmout nezbytná opatření k zajištění řádného provádění právního rámce, který se bude vztahovat na rybolov a rybolovné činnosti gruzínského zámořského loďstva, včetně nástrojů pro sledování, kontrolu a dohled nad těmito činnostmi, s cílem účinně bojovat proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu,
- aktivně podporovat provádění společného námořního programu pro oblast Černého moře a identifikaci financovatelných projektů,
- zlepšit podmínky pro rozvoj drobného rybolovu a akvakultury, zlepšit shromažďování údajů, zlepšit přístup na místní trhy a k dodavatelskému řetězci, zlepšit normy bezpečnosti potravin pro drobný rybolov a produkty akvakultury a podporovat zakládání organizací producentů.

6. **Konektivita, energie, životní prostředí, opatření v oblasti klimatu a civilní ochrana**

Strany budou spolupracovat, aby podpořily provádění *acquis* EU ve všech druzích dopravy s cílem zlepšit fyzickou konektivitu, jakož i související normy a regulační a bezpečnostní aspekty. Strany budou spolupracovat, aby dosáhly environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu tím, že budou – rovněž v rámci úsilí o oživení po pandemii COVID-19 – podporovat moderní, čisté a oběhové hospodářství účinně využívající zdroje, které povede k ekologizaci hospodářství a udržitelnějšímu využívání přírodních zdrojů. Ke snižování emisí dále přispěje prosazování a podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů. Dále posílena bude spolupráce v oblasti prevence katastrof, připravenosti a reakce na ně.

6.1. *Doprava*

Střednědobé priority

- Pokračujícím prováděním *acquis* EU v oblasti letectví s cílem plně využít výhod dohody o společném leteckém prostoru mezi EU a Gruzii,
- zvýšit bezpečnost všech druhů dopravy (letecké, silniční, námořní, železniční),
- podporovat Gruzii při zřizování komplexní databáze bezpečnosti silničního provozu, která by poskytovala nezbytné údaje o současné situaci v oblasti bezpečnosti silničního provozu (údaje o nehodách / vážných zraněních), aby mohla být přijata účinnější opatření související s politikou,
- vzhledem k významu bezpečnosti silničního provozu poskytnout Gruzii další podporu při harmonizaci jejích právních předpisů v oblasti bezpečnosti silničního provozu s *acquis* EU, včetně řízení bezpečnosti silničního provozu a budování kapacit,
- podporovat reformu železničního odvětví Gruzie, která by mohla zejména přispět k udržitelnější dopravě přesunem nákladní dopravy ze silnic na železnice,
- dále rozvíjet infrastrukturu, zejména prováděním projektů zahrnutých do orientačního akčního plánu investic do TEN-T na podporu dokončení rozšířené hlavní sítě TEN-T v Gruzii do roku 2030, zvážit další rozvoj propojující úlohy oblasti Černého moře, pokud jde o konektivitu,
- podporovat Gruzii při vypracovávání plánů udržitelné městské mobility a při činnostech zaměřených na zvyšování povědomí široké veřejnosti o alternativních možnostech městské mobility (v souvislosti s používáním automobilů) s cílem zvýšit dostupnost, bezpečnost, účinnost a udržitelnost veřejné městské dopravy.

6.2. *Spolupráce v oblasti energetiky*

Krátkodobé priority

- Zajistit plnění závazků jakožto smluvní strany Energetického společenství,
- provádět příslušné právní předpisy v oblasti elektřiny, energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti, ropy, zemního plynu, energetické statistiky, vyhledávání uhlovodíků a ustanovení o prostředí souvisejícím s energetikou, v souladu s podmínkami stanovenými v protokolu o přistoupení ke Smlouvě o Energetickém společenství a v dohodě o přidružení,
- dokončit a provádět institucionální rámec pro politiku energetické účinnosti,
- připravit národní plán země v oblasti energetiky a klimatu a zahájit jeho provádění.

Střednědobé priority

- Přijmout opatření k integraci gruzínského trhu s energií do trhu EU a posílit energetickou bezpečnost a sblížení právních předpisů Gruzie prostřednictvím provádění příslušných právních předpisů EU, včetně souvisejících sekundárních právních předpisů v souladu se závazky Energetického společenství,
- spolupracovat na zvýšení mezinárodní podpory ve prospěch rozvoje udržitelné energetiky, včetně podpory z mezinárodních klimatických fondů a jiných finančních nástrojů,
- posílit gruzínskou energetickou infrastrukturu síť a propojení, a zejména:
 - v případě elektřiny podporovat přeshraniční obchod a propojení se sousedními zeměmi a posílit gruzínskou přenosovou soustavu, dále posoudit proveditelnost projektu černomořského přenosového vedení, jakož i dalších projektů sloužících k zabezpečení dodávek a celkové energetické bezpečnosti v regionu,
 - v případě zemního plynu podporovat nepřetržitý řádný provoz hlavních plynovodů, včetně části jižního koridoru pro přepravu plynu, která se nachází na území Gruzie, jakož i podporovat a prosazovat jiné projekty tranzitních plynovodů a ropovodů regionálního významu, aby byla zajištěna přeprava zdrojů energie z oblasti Kaspického moře na západní trhy, usnadnit budování podzemních zásobníků plynu za účelem posílení energetické bezpečnosti Gruzie a uznat cíl EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.

6.3. Životní prostředí

Krátkodobé priority

- Upevnit správu záležitostí týkajících se životního prostředí tím, že Gruzie provede právní předpisy o posuzování vlivů na životní prostředí, strategickém posuzování vlivů na životní prostředí, že přijme a provede právní předpisy o odpovědnosti za škody na životním prostředí, a zajistí, aby měla veřejnost přístup k informacím o životním prostředí a mohla se podílet na rozhodování, a to se zapojením všech zainteresovaných stran, jakož i zařazením problematiky životního prostředí do dalších oblastí politiky a lepším sdílením informací o životním prostředí v souladu se zásadami sdíleného informačního systému o životním prostředí (SEIS),
- pokračovat v provádění národní strategie pro nakládání s radioaktivním odpadem,
- zajistit udržitelné využívání vodních zdrojů přijetím a zahájením provádění zákona o řízení vodních zdrojů,
- provést nový lesní zákon a přijmout podpůrné právní předpisy, zřídit hospodářsky životaschopný orgán státní správy lesů, dokončit národní inventarizaci lesů a vést databázi,
- provádět třetí národní akční program Gruzie pro životní prostředí (2017–2021) podle jeho harmonogramu,
- vypracovat čtvrtý národní akční program Gruzie pro životní prostředí, včetně pětiletého programu pro vodní zdroje, který zahrnuje jak strategické přístupy, tak akční plán,
- provádět národní strategii pro nakládání s odpady a opatření stanovená v akčním plánu na období 2016–2020 a v následných plánech,
- zajistit řádné posouzení provozních nákladů zařízení pro nakládání s odpady a zavést řádný systém sazeb pro jejich krytí.

Střednědobé priority

- Využít hospodářský potenciál ekologického a oběhového hospodářství a vypracovat komplexní politiky zeleného růstu ve všech příslušných odvětvích, např. tím, že se zelená image Gruzie bude považovat za konkurenční výhodu, zásady oběhového hospodářství začlení do vnitrostátního systému nakládání s odpady atd.,
- pokračovat ve sblížení právních předpisů Gruzie s *acquis* EU a provést ustanovení směrnic a nařízení EU v souladu s příslušnými přílohami dohody o přidružení,

- přijmout a zavést opatření ke snížení znečištění vody a ovzduší a k ochraně biologické rozmanitosti, a to i v Černém moři,
- přijmout gruzínský zákon o biologické rozmanitosti a vypracovat podpůrné právní předpisy, mimo jiné s cílem poskytnout pevný právní základ pro zřízení a správu lokalit podle programu Smaragd, biosférické rezervace i pro národní červený seznam ohrožených druhů. Správa chráněných oblastí by měla být dále posílena a odpovídajícím způsobem financována z veřejného rozpočtu,
- pokračovat v rozvoji sítě pro monitorování kvality ovzduší v klíčových obcích a nejvíce znečištěných oblastech. Přijmout opatření pro prevenci a omezování znečištění v nejvíce znečištěných oblastech (plány kvality ovzduší). Přijmout a provést zákon o průmyslových emisích,
- zajistit řádné posouzení provozních nákladů vodohospodářských zařízení a vyvinout odpovídající hospodářské nástroje pro jejich krytí,
- vypracovat plán ratifikace a provádění mnohostranných environmentálních dohod, mimo jiné včetně Úmluvy EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer, protokolů k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozonu, protokolu o perzistentních organických znečišťujících látkách (POP) a protokolu o těžkých kovech) a Úmluvy EHK OSN o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států. Pokročit v přípravách, aby se Gruzie stala smluvní stranou úmluvy z Espoo a jejího Protokolu o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí.

6.4. Změna klimatu

Krátkodobé priority

- Zajistit fungování Rady pro změnu klimatu za účelem koordinace politiky v oblasti změny klimatu v Gruzii,
- dokončit a přijmout dlouhodobou strategii Gruzie pro dosažení nízkých emisí skleníkových plynů v polovině století,
- vypracovat a přijmout národní adaptační plán,
- zahájit provádění vnitrostátně stanoveného příspěvku v souladu s Pařížskou dohodou o změně klimatu,
- zajistit, aby opatření na podporu oživení po pandemii COVID-19 zahrnovala úsilí o zelenější hospodářství a neohrožovala cíle v oblasti životního prostředí a klimatu.

Střednědobé priority

- Harmonizovat právní předpisy Gruzie s *acquis* EU a mezinárodními nástroji, jak je stanoveno v dohodě o přidružení, v souladu s příslušnými přílohami uvedené dohody,
- podporovat včasné plnění závazků Gruzie v oblasti klimatu v rámci Energetického společenství,
- začlenit opatření v oblasti změny klimatu do odvětvových politik a opatření a posílit kapacitu různých orgánů k provádění opatření v oblasti klimatu ve všech odvětvích,
- posílit rámec Gruzie pro transparentnost ohledně opatření v oblasti klimatu, zejména prostřednictvím solidního vnitrostátního systému pro monitorování politik v oblasti klimatu, opatření a emisí skleníkových plynů a podávání zpráv o nich v souladu se souborem pravidel z Katovic v rámci Pařížské dohody.

6.5. Civilní ochrana

Krátkodobé priority

- V návaznosti na správní ujednání podepsané v červenci 2018 prozkoumat způsoby, jak v rámci regionálního přístupu EU dále definovat nejvhodnější prvky spolupráce ve vztahu k rizikovému profilu a legislativnímu a organizačnímu rámci Gruzie.

Střednědobé priority

- Zajistit účinnou komunikaci na 24hodinovém základě, včetně sdílení včasných varování a informací o závažných mimořádných situacích s dopadem na EU a Gruzii, jakož i na třetí země, kde je některá ze stran zapojena do reakce na katastrofu,

- usnadnit si vhodným způsobem a s výhradou dostupnosti dostatečných zdrojů vzájemnou a regionální pomoc v případě závažných mimořádných událostí,
- podpořit uplatňování pokynů EU pro podporu hostitelských států, podporovat účinnou interinstitucionální koordinaci a meziodvětvové vazby s cílem usnadnit mezinárodní pomoc při operacích reagujících na katastrofy, dále posilovat schopnosti přijímat a poskytovat mezinárodní pomoc,
- zlepšit poznatkovou základnu o rizicích katastrof posílením spolupráce v oblasti dostupnosti a srovnatelnosti údajů,
- podporovat integrované řízení rizika katastrof na základě posouzení široké škály rizik,
v případě potřeby podporovat rozvoj a posilování systémů včasného varování na národní úrovni,
ve spolupráci se Společným výzkumným střediskem Evropské komise usnadnit Gruzii využívání Evropského systému varování před povodněmi (EFAS) a Evropského systému informací o lesních požárech (EFFIS) v rámci programu Copernicus,
- zlepšit prevenci průmyslových havárií a technologických havárií vzniklých následkem přírodních katastrof a připravenost na tyto události,
- posílit prevenci katastrof, připravenost a reakci na ně v souladu se sendajským rámcem pro snižování rizika katastrof a Zelenou dohodou pro Evropu prostřednictvím výměny osvědčených postupů, společných školení, cvičení, studijních návštěv, seminářů a setkání o zkušenostech získaných ze skutečných mimořádných situací nebo cvičení. Sdílet osvědčené postupy při začleňování scénářů změny klimatu do posuzování a plánování rizik.

7. **Mobilita a mezilidské kontakty**

EU a Gruzie budou rovněž věnovat pozornost účasti a vedení mladých lidí posílením jejich postavení. Strany budou dále spolupracovat na maximalizaci přínosů přidružení Gruzie k programům Horizont Evropa a Kreativní Evropa a dále podporovat její již aktivní účast v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i v dalších programech a iniciativách v oblasti dobrovolnictví, spolupráce a výměn.

Strany budou podporovat strategický přístup k odbornému vzdělávání a přípravě. Prioritou spolupráce mezi EU a Gruzii bude rovněž integrovaný územní rozvoj v Gruzii. Obě strany zajistí dobře informovanou diskusi s gruzínskými občany o příležitostech a důsledcích přidružení Gruzie k EU tím, že vypracují politiku v oblasti mládeže s cílem vytvořit udržitelný ekosystém pro rozvoj mládeže.

7.1. *Výzkum, technologický rozvoj a inovace*

Krátkodobé priority

- Přijmout a provádět novou strategii vzdělávání a vědy na období 2022–2032, do níž budou zapojeni tvůrci politik, akademická a výzkumná obec, podniky a vedoucí představitelé občanské společnosti,
- podporovat rozvoj a realizaci inovační politiky, včetně revize regulačního rámce a infrastruktury pro vývoj a inovace,
- zajistit lepší koordinaci a doplňkovost mezi klíčovými zúčastněnými stranami (ministerstvy a agenturami), zlepšit předávání znalostí (prostřednictvím zprostředkovatelské sítě a příznivého režimu práv duševního vlastnictví), podněcovat společnou tvorbu prostřednictvím středisek kompetencí, doladit režimy financování pro potřeby kooperativního výzkumu a inovací a zlepšit mobilitu lidských zdrojů mezi výzkumem a podniky,
- přidružit Gruzii k programu Horizont Evropa.

Střednědobé priority

- Maximalizovat přínosy přidružení Gruzie k programu Horizont Evropa s cílem přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a hospodářského růstu země,
- podporovat účast v programu Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu, který doplňuje program Horizont Evropa, a to zejména v oblasti jaderné bezpečnosti a ochrany před radiací, a to na základě konkurenčních výzev k předkládání návrhů,

- posilovat lidské, materiální a institucionální zdroje s cílem zlepšit výzkumné a inovační kapacity,
- vytvořit řádně fungující informační systém v oblasti výzkumu a inovací, který sníží roztržitost (zřízením středisek pro výzkum a inovace) a sladí priority v oblasti výzkumu a inovací tak, aby byly v souladu s hospodářskými prioritami,
- zavést odpovídající základní financování na podporu veřejných výzkumných organizací a vytvoření rovných podmínek mezi nimi,
- vytvořit příznivé podmínky, které povzbuzují a motivují společnosti k investicím do výzkumu a inovací,
- provádět strategický program výzkumu a inovací v oblasti Černého moře, což je část regionálního programu černomořské synergie.

7.2. *Vzdělávání, odborná příprava a mládež*

Střednědobé priority

- Zajistit právo na kvalitní vzdělání pro všechny, včetně osob ze znevýhodněného prostředí, přijmout další opatření na podporu inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy,
 - podporovat strategický přístup k odbornému vzdělávání a přípravě s cílem dosáhnout většího souladu systému odborného vzdělávání a přípravy v Gruzii s modernizací těchto struktur v EU, jak o to usiluje kodaňský proces pomocí svých nástrojů, a v souladu se zásadou rovných příležitostí,
 - podporovat aktivní zapojení soukromého sektoru do odborného vzdělávání a přípravy s cílem zvýšit jeho význam a účinnost a v konečném důsledku dosáhnout lepšího přístupu soukromého sektoru ke kvalifikované pracovní síle,
 - dále zvyšovat kvalitu vzdělávání, rovný přístup a udržitelnost (včetně účinného financování pro všechny úrovně vzdělávání) a stimulovat neformální vzdělávání a celoživotní učení,
 - podporovat aktivní účast Gruzie v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity,
 - provádět společnou práci a výměny s cílem podpořit gruzínské reformy systému vzdělávání a odborné přípravy a další integraci do Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, zvýšit kvalitu poskytování vzdělávání, modernizovat výukové a vzdělávací postupy a podpořit rozvoj dovedností pro větší zaměstnatelnost a občanskou angažovanost absolventů,
- dále posílit společné úsilí o zajištění účinného plnohodnotného provádění Evropské školy Východního partnerství v Gruzii,
- posílit strategický přístup k politice v oblasti mládeže prostřednictvím gruzínského ministerstva kultury, mládeže a sportu a posílení výměn a spolupráce v oblasti neformálního vzdělávání mladých lidí a pracovníků s mládeží, mimo jiné prostřednictvím složky programu Erasmus+ týkající se mládeže, s cílem vytvořit udržitelný ekosystém pro rozvoj mládeže,
- podporovat strategický přístup k práci s mládeží s cílem účinněji řešit výzvy, jimž mladí lidé čelí, a podporovat rozvoj klíčových kompetencí a využití potenciálu mladých lidí.

7.3. *Spolupráce v oblasti kultury*

- Podporovat provádění Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005,
- spolupracovat na rozvoji inkluzivní kulturní politiky v Gruzii, na zachování a zhodnocování kulturního a přírodního dědictví a ve vztahu ke kulturnímu a kreativnímu odvětví s cílem podpořit socioekonomický rozvoj, inkluzi a účast občanů,
- podporovat zapojení kulturních a audiovizuálních subjektů z Gruzie do kulturních a audiovizuálních programů spolupráce, zejména programu Kreativní Evropa,
- podporovat mezikulturní dialog a rozvoj demokratické kultury prostřednictvím práce s mládeží,

- podporovat mobilitu umělců,
- spolupracovat na rozvoji politiky v oblasti sportu v Gruzii prostřednictvím výměny osvědčených postupů. Podporovat účast gruzínských sportovních aktérů na sportovních akcích programu Erasmus, jakož i dalších iniciativ, jako je Evropský týden sportu a cena #BeActive,
- vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti boje proti hrozbám pro sport, jako je násilí ve sportu, všechny druhy diskriminace, manipulace se sportovními soutěžemi a doping,
- podporovat prosazování rovnosti žen a mužů ve sportu, rozvoj sportovní etiky, jakož i zásady sociálního začleňování a řádné správy.

7.4. Spolupráce v audiovizuální a mediální oblasti

Střednědobé priority

- Pracovat na upevnění nezávislosti a profesionality médií v souladu s příslušnými evropskými normami a sblížení právních předpisů týkajících se audiovizuální s *acquis* EU, jak předpokládá dohoda o přidružení, mimo jiné výměnou názorů o audiovizuální politice, příslušných mezinárodních normách, včetně spolupráce v boji proti podněcování k nenávisti, rasismu a xenofobii,
- prostřednictvím pravidelného dialogu si vyměňovat osvědčené postupy, pokud jde o svobodu sdělovacích prostředků a jejich pluralitu, dekriminalizaci pomluvy, ochranu novinářských zdrojů a aspekty kulturní rozmanitosti sdělovacích prostředků, posilovat kapacity a upevňovat nezávislost regulačních orgánů / subjektů působících v oblasti sdělovacích prostředků.

7.5. Regionální rozvoj a spolupráce na regionální úrovni

Krátkodobé priority

- Úspěšně dokončit provádění programu regionálního rozvoje Gruzie na období 2018–2021, mimo jiné zavedením účinných mechanismů interinstitucionální koordinace a partnerství mezi celostátními orgány a orgány na nižší úrovni,
- úspěšně provádět pilotní program integrovaného regionálního rozvoje na období 2020–2022 (PIRDP) zaměřený na „prioritní regiony“ EU, včetně potenciálních investic v oblastech, jako jsou inovace a malé a střední podniky, s cílem vytvořit nová střediska v Gruzii,
- pokročit v práci na regionálním úkolu inteligentní specializace, mimo jiné prostřednictvím odborné přípravy a budování kapacit zúčastněných stran,
- určit další kroky pro budoucí postupné zavádění metodiky a klasifikace NUTS EU v Gruzii,
- aktivně se podílet na rozvoji programu Interreg NEXT pro oblast Černého moře na období 2021–2027 s cílem řešit rizika změny klimatu, katastrof způsobených člověkem a přírodních katastrof, jakož i posílit spolupráci při ochraně přírodního dědictví a biologické rozmanitosti, posílit kapacity nezbytných řídicích a kontrolních struktur.

Střednědobé priority

- Dále podporovat orgány při posilování partnerství mezi celostátními a nižšími správními orgány, v úsilí o budování kapacit a dalších nástrojů regionálního rozvoje a zároveň účinně provádět program PIRDP na období 2020–2022 a jeho následný program (následné programy), jakož i strategii decentralizace Gruzie na období 2020–2025,
- prosazovat integrovaná mnohostranná opatření ve prospěch územního rozvoje Gruzie, jako například v oblasti územního plánování, vodohospodářství a nakládání s odpady, silnic, elektřiny a další základní infrastruktury, diverzifikace venkovského hospodářství, cestovního ruchu a rozvoje podnikání, vzdělávací infrastruktury a zařízení, projektů typu „brownfield“, energetické účinnosti, sociální aktivace a zapojení,
- zlepšit institucionální uspořádání a vybudovat odpovídající kapacitu na vnitrostátní/regionální/místní úrovni pro účast na programu Interreg NEXT pro oblast Černého moře na období 2021–2027,
- vytvořit a uvést do praxe inteligentní specializaci jako základ pro rozhodování o investicích do výzkumu a inovací s cílem zvýšit inovační potenciál regionů a celé země,

- vybírat prioritní oblasti pro hospodářskou transformaci na základě konkurenčních výhod a inkluzivního dialogu mezi místními orgány, akademickou obcí, podniky a občanskou společností,
- podporovat postupné uplatňování metodiky a klasifikace NUTS EU v gruzínském vnitrostátním statistickém systému.

7.6. Účast na práci agentur a na programech EU

Střednědobé priority

- Přezkoumat provádění protokolu o účasti v programech EU na základě stávající účasti Gruzie na konkrétních programech EU.

7.7. Veřejné informační činnosti a zviditelnění

- Zajistit fundované diskuse, a to i s širší veřejností a gruzínskými občany, o příležitostech a důsledcích sblížení Gruzie s EU, včetně programu přidružení a konkrétně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu,
 - posílit komunikační schopnosti s cílem zvýšit viditelnost EU, prosazovat sdílené hodnoty a vysvětlit pozitivní dopady politického přidružení a hospodářské integrace s EU,
 - zajistit odpovídající zviditelnění všech projektů a programů EU a jejich dopadu v souladu s článkem 2.6 priorit Východního partnerství po roce 2020 a platnými zastřešujícími pravidly a pokyny pro komunikaci a zviditelnění EU.
-

ISSN 1977-0626 (elektronické vydání)

ISSN 1725-5074 (papírové vydání)

Úřad pro publikace
Evropské unie
L-2985 Lucemburk
LUCSEMBURSKO

CS